

Rönigl. Preussischen Regierung
zu Bromberg.

No. 40.

Bromberg, den 3ten Oktober 1817.

Betrifft die Ausführung des Gesetzes vom 3ten September 1814. über die allgemeine Verpflichtung zum Kriegsdienst.

Die Königl. hohen Ministerien des Innern und des Krieges haben über die Art und Weise, wie das Gesetz vom 3ten September 1814, wegen der allgemeinen Verpflichtung zum Kriegsdienst, zur Ausführung gebracht werden soll, unter dem 10ten Juni d. J. eine Instruktion ertheilt, nach welcher bereits in dem laufenden Jahre bei der Aushebung der Ersahmannschaften für das stehende Heer verfahren werden wird.

Wir bringen aus derselben dasjenige, was uns zur Belehrung des Publikums über den Gegenstand dienlich erscheint, hierdurch zur allgemeinen Kenntniß.

§. 1. Das bei der Ersahaushebung zum Grunde dienende Gesetz vom 3. September 1814 macht von der allgemeinen Verpflichtung zum Kriegsdienst keine Ausnahme. Es versteht sich indessen von selbst, und ohne daß es eines gesetzlichen Ausspruchs bedarf: daß nach der Natur des Kriegsdienstes von der Theilnahme an demselben ausgeschlossen sind:

a) Ausländer, welche keinen bleibenden Wohnort im Staate aufgeschlagen haben, und daher als wirkliche Fremde anzusehen sind, insofern sie sich nicht freiwillig zum Kriegsdienste entschließen, und dazu melden:

Król. Pruskiéy Regencyi
w Bydgoszczy.

No. 40.

Bydgoszcz, dnia 3. Października 1817.

Względem doprowadzenia do skutku ustawy z dnia 3. Września 1814 w okoliczności zaciągu do woyska.

Wysokie JKMei. Ministerstwa spraw wewnętrznych i woyny, wydały pod dniem 30. Czerwca r. b. instrukcją stanowiącą: w jakim sposobie ustawa z dnia 3. Września 1814. względem powszechnego obowiązku służenia w woysku do skutku doprowadzoną być ma, której przepisy już przy tegorocznym zaciągu celem dopełnienia liniowego woyska, zachowane być mają.

Pragnąc więc oświecić publiczność, a przedmiotem o który rzecz idzie, widzimy potrzebą podać do wiadomości powszechnéy z instrukcyi rzeszonéy, co następuje:

§. 1. Ustawa z dnia 3. Września 1814 przy zaciągu ludzi dla dopełnienia armii zasadą będącą, nikogo do obowiązku służenia w woysku niewylączają, samo przez się jednak rozumie się, że według natury służby wojakowéy od niéy wyłączeni są:

a) Cudzoziemcy zamieszkania stałego w państwie niemający, a zatem za prawdziwie obcych uchodzący, jeżeli dobrowolnie stan woyskowego dla siebie niebiorą, i na obywatelów niezgłaszają się;

b) Körperlich und geistig zum Kriegsdienst unfähige Individuen; und

c) Personen, welche sich eines entehrenden Verbrechens, oder solcher Handlungen schuldig gemacht haben, wodurch sie der Ehre, für das Vaterland die Waffen zu führen, unwürdig werden, indem zu dessen Vertheidigung gesetzlich nur Eingeborene berufen sind, der Kriegsdienst den ungehemmten Gebrauch des Körpers und Geistes wesentlich bedingt, und der Beruf zur Vertheidigung des Vaterlandes durch Ehrliebe nicht entweiht werden darf.

b) osoby dla słabości na ciele i duszy do służby wojskowej niezdolne i

c) osoby, które dopuszczają się haniebnego zbrodni, lub takich wadliwości, które ich zaszczytu noszenia broni w sprawie ojczyzny niegodnie czynią; albowiem prawo do ięy obrony rodaków tylko powołanie, służba zaś wojskowa, iak niezóm niezatapianéy możności użyczenia sił ciała i duszy nieodbitie wyciąga, tak powołanie obrońców ojczyzny, utratą honoru skazonym byđz nie może.

§. 2. Jeder Staatsunterthan ist da militärpflichtig, wo er seinen eignen Wohnsitz aufgeschlagen hat, oder wo, wenn er noch nicht selbstständig ist, seine Eltern, Herrschaft, oder Angehörigen den Wohnsitz haben.

§. 3. Das stehende Heer ist in Armeekorps abgetheilt, wovon ein jedes aus bestimmten Regimentern besteht.

Jedes Armeekorps hat seinen eignen Ergänzungsbereich, welcher aus bestimmten Regierungs-Departements, oder einzelnen Ergänzungsbezirken der Landwehr-Regimenter zusammengesetzt ist.

In der Regel dient jeder Unterthan bei demjenigen Armeekorps, dem die Provinz zugewiesen ist, zu der er gehört. Wenn etwa ein oder der andere Ergänzungsbereich nicht die zum Ersatz erforderliche Zahl von wehrfähiger Mannschaft hätte; so helfen die übrigen Ergänzungsbereiche aus, wozu die Veranstellung jedoch nur von den Ministern des Innern und des Krieges getroffen werden kann, welche dabei immer von der Voraussage ausgehen und sich überzeugen werden, daß das Verfahren der Wehrorden vollkommen vorchriftsmäßig und pflichtmäßig in Ausführung gebracht worden ist, indem sehr sorgfältig darauf gehalten werden muß, daß nicht eine Provinz der andern einen Theil ihrer Verbindlichkeit aufzuwälzen sucht.

Auf frühere, während der Feldzüge statt gefundene Anhebungen und Bestellungen kann nicht Rücksicht genommen, und eine Ausgleichung daraus nicht hergeleitet werden, da das Verhältniß der Ergänzungsbezirke für die verschiedenen Armeekorps dadurch gestört werden würde, welches den wesentlichen Zweck hat, Einwohner derselben

§. 2. Każdy mieszkaniec kraju tam w spis wojskowy zostanie wciągnionym, gdzie ma własne zamieszkanie, lub jeżeli sam sobą jeszcze nie sądzi, gdzie rodzice, państwo lub powinowaci jego są zamieszkałymi.

§. 3. Wojsko liniowe podzielone jest na korpusy, z których każdy składa się z przeznaczonych do niego pułków.

Każdy korpus ma swój własny obwód, czyli zakład z którego się dopełnia, a słożony z przeznaczonych dla niego departamentów lub pojedynczych zakładów, z których się pułki siły zbrojnéy dobierają. W regule służy każdy mieszkaniec w tym korpusie wojska do którego należy prowincya, w której przebywa. Jeżeliby zaś jeden lub drugi zakład niemógł dostawić libaby ludzi do służby wojskowej zdalnych, do dopełnienia wojska potrzebnego, w tym razie przychodzą mu w pomoc inne zakłady; rozporządzeniami jednak tym koncem potrzebnymi kierować tylko mogą Ministerstwa spraw wewnętrznych i woyny, w tym zawsze działające domniemaniu i przekonaniu: że władze w postępowaniu swém, ani na krok nieodstąpiły od tego, czego obowiązek i dane im przepisy po nich wyciągają, albowiem iaknatroskliwsza na to dana ma byđz bacność, aby prowincya jedna uszczerbkiem drugiey od obowiązków swych nie uchylała się.

Dawniejsze zaciągi i dostawy iakie w czasie wojny mogły mi ómieścić, zostają bez względu i nie mogą byđz powodem, do wymagania zrównania się w tym względzie, ile że tem samém przerwany by został stosunek zakładów na dopełnienie właściwych korpusów przeznaczonych, ten ważny cel mający,

Provinz zu einem und demselben Armee-Corps zu verpflichten.

§. 4. Das Garde- und Grenadier-Corps erhält seinen Ersatz aus sämtlichen Ergänzungsbezirken.

Das Pionier-Corps hat ein Vorzugsrecht auf die zur Knappschaft gehörigen Bergblüttenleute der ganzen Monarchie, in soweit die Zahl der einstellungsfähigen Bergleute nicht den Ersatzbedarf des Pionier-Corps übersteigt. Ingleichen werden die Schiffer vorzugsweise diesem Corps zugewiesen.

Zur Complattirung der Jäger-Bataillone dienen die Sobne der Forstbedienten und die gelehrten Jäger.

Die Artillerie erhält in der Regel die in der waffenfähigen Mannschaft der Provinz enthaltenen, beim Artillerie-Wesen brauchbaren Handwerker.

Zur Reiterei überhaupt werden nur solche Leute genommen, welche reiten können, und mit Pferden umzugehen wissen.

§. 5. Da die aktive Dienstzeit im stehenden Heere gesetzlich auf drei Jahre bestimmt ist, so wird jährlich, außer dem durch unvorhergesehene Fälle entstehenden Abgang, in der Regel der dritte Theil der sich nicht freiwillig zum längern Dienst erklärenden Soldaten von den Regimentern zur Kriegs-Reserve entlassen; und auf eben so hoch ist, neben dem Ersatz des außerordentlichen Abganges, die Zahl der jährlich zum activen Dienste neu Eintretenden anzunehmen.

§. 6. Die Gesamtzahl der erforderlichen Ersatzmannschaften wird, mit Berücksichtigung der angeordneten Ergänzungsbezirke für die verschiedenen Armee-Corps, von Seiten des Ministerii des Innern auf die sämtlichen Regierungen; Departements summarisch vertheilt, und davon den resp. Ober-Präsidenten und Regierungen Nachsicht gegeben.

Die ganze Vertheilung wird dem Kriegs-Ministerio mitgetheilt, welches die General-Commando's in Kenntniß davon setzt. Die Letzteren zeigen dem Ober-Präsidenten die Eintheilung zu den Truppen an, und beide Behörden vereinigen sich darüber.

Indem die Ober-Präsidenten den Regierungen bekannt machen, zu welchen Regimentern die Departements den Ersatz zu stellen haben, erhalten die Landwehr-Inspektoren eine gleiche Verantheiligung durch die General-Commando's.

aby pociągnąć mieszkańców całej prowincyi do iednego i tego samego korpusu.

§. 4. Korpusy gwardyi i grenadyerów dobierać będą ludzi z wszystkich zakładów do dopełnienia wojska przeznaczonych. Korpusowi pionierów służy prawo pierwszeństwa do górników i chutników, do prościej czeladzi górniczej należących, w całej monarchii, jeżeli liczba górników, którzyby do służby wojskowej zaciągnąć można potrzeba korpusu pionierów nieprzechodzi. Syprowie także do korpusu rzeźzonego odsyłani będą.

Bataliony strzelców dopełniane będą synami oficyalistów leśnych i strzelcami uczeniemi.

Artylekrya kompletować się w regule będzie rzemieślnikami snaydującemi się pomiędzy ludźmi prowincyi do wojska zdolnemi, którzyby do robot artylekry użyć można.

Do jazdy tacy tylko wybierani będą ludzie, którzy umiejąc jeździć, wiedzą iak z koniem obchodzić się.

§. 5. Gdy przeciąg czynny służby wojskowej prawo na lat trzy oznaczyło, przeto w regule corocznie, pomniawszy ubytek przez nieprzewidziane przyładki wynikający, trzecia część ludzi do dalszej służby chęci nieoświadczeniych do rezerwy wojennej rozpuszcza się, która oprócz dopełnienia przyładkowego ubytku, ludźmi równie do czynnej służby nowo-wchodzącemi zastąpioną być musi.

§. 6. Sumarycznym rozdziałem potrzebnych do dopełnienia wojska ludzi, z wględów na urządzone tym końcem zakłady dla właściwych korpusów na wszystkie w ogólności departamenta, trudni się Ministerstwo spraw wewnętrznych, uwiadomiac o wyładku onegoż resp. Naczelnych Prezesów i Regencye. Cały rozkład komunikuje się Ministerstwu woyny, które stosownie w téj mierze do Generałów kommanderuiących czyni odeswy, ci donoszą o podziale do wojska Naczelnym Prezesem w skutek czego obydwie władze ze sobą znoszą się.

Naczelnii Prezesowie uwiadomią Regencye, do jakich pułków departamenta zaciąg dostawić mają, o czém Inspekcye krainowej siły obroney równie odbierą doniesienia od Generałów kommanderuiących.

In den Kreisen selbst aber darf eine weitere Vertheilung auf die sämmtlichen Ortschaften nach der Seelenzahl, oder einem andern Vertheilungsgrundsatz, in der Regel nicht statt finden; sondern die Masse aller einstellungspflichtigen Individuen bildet die Gesamtzahl, aus welcher der Ersatz gewählt wird.

§. 7. Diejenigen Städte, welche keinen eigenen Kreis bilden, sind in Hinsicht des Ersatz und Aushebungsgeschäfts von dem Kreise, zu dem sie gehören, nicht zu trennen, und werden von Seiten der ausführenden Behörden gleichmäßig, wie die übrigen Kommunen, behandelt. Die Magisträte und Polizei-Behörden sind verpflichtet, auf alle Weise dabei behülflich zu seyn.

§. 8. Die in der vorgeschriebenen Art auf drei Jahre zum aktiven Militärdienst eingetretenen Freiwilligen, wenn sie bei einem Truppentheile, innerhalb des Ergänzungsbezirkes der Provinz ihres Wohnortes dienen, kommen auf die Gesamtzahl des zu gestellenden Ersatzes, da, wo sie dienen, in Anrechnung; Freiwillige, die nur zu einjährigem Dienste eintreten, hingegen nicht.

§. 9. Die Aushebung und Bestellung geschieht in einem Termine, der für sämmtliche Provinzen der Monarchie auf den October des laufenden Jahres festgesetzt ist.

Wo die Verhältnisse es erlauben, sind die denkwürdigen Tage vom 16ten bis zum 19ten October besonders zur Aushebung, oder doch wenigstens zur Vereidigung, zu wählen.

§. 10. Die Grundlage des Ersatz und Aushebungsgeschäfts sind die in der ganzen Monarchie mit der größten Genauigkeit aufzunehmenden Stamm-Rollen, um darnach eine zuverlässige Uebersicht von der Gesamtzahl der weisensfähigen Mannschaft zu erhalten, und darnach die Aushebung des Ersatzes gleichmäßig vertheilen zu können.

§. 11. Der ganze Umfang der Ersatzangelegenheit wird unter der obersten Aufsicht der Ministerei des Innern und des Krieges, theils gesamtlich, theils von jedem nach seinem Geschäftskreise geleitet.

In den Ergänzungsbezirken stehen die General-Commandos und Ober-Präsidenten, ferner die Regierungen und Landwehr-Inspecteure der Ausführung vor.

W powiatach dalsze rozłożenia na wszystkie wie i miasta w stosunku do ludności lub innego prawidła w regule miejsca mieć nie może, owszem ogół osób do zaciągu obowiązanych formuje osobną masę z której ludzie do dopełnienia wojska wybierają się.

§. 7. Miasta oddzielnego powiatu nie składające, nie powinny być odłączane, w względzie porządku działań, z zaciągu ludzi do dokompletowania wojska wypływających, od powiatu, do którego należą. Władza wykonująca postąpi z niemi tak jak z innymi gminami, Magistratów i urzędów policyjnych jest obowiązkiem, wszelkiemi sposobami dodawać dzielność w tej mierze pomocy.

§. 8. Ochotnicy, jeżeli wstąpili w sposobie przepisany na lat trzy do czynnej służby wojskowej, i skoro pełnią służbę w oddziale wojska w obwodzie zakładów prowincyi, w której byli zamieszkanymi, wrachowani zostaną tam do ogółności liczb ludzi do dopełnienia wojska dostawiać się mającym, gdzie służbę wypełniają. Ochotnicy zaś tylko do jednorocznej służby zgłaszający się, wrachowani nie będą.

§. 9. Zaciąg i dostawa ludzi odbędzie się w jednym terminie, który dla wszystkich prowincyi monarchii na miesiąc Październik bieżącego roku oznaczonym został. Gdzie się to ze stosunkami miejscowemi pogodzić da, obierane być mają pamiętne daty 16. i 19. Października osobliwie do zaciągu, a przynajmniej do odebrania przysięgi.

§. 10. Skazówką fundamentalną przy wybieraniu zaciągu do dopełnienia wojska, są spisy wojskowe w całej monarchii, z jak największą dokładnością utrzymywać się mające, które wystawiać powinny wierny obraz ogółu ludzi do służby wojskowej zdalnych, aby na mocy ich, zaciąg proporcjonalnie mógł być rozłożony.

§. 11. Wszelkim kierunkiem okoliczności z zaciągu wojska wynikających, trudności będą Ministerstwa spraw wewnętrznych i wojny, bądź wspólnie, bądź tyle, ile to od ich zawisto resp. wydziałów; środki wykonawcze w zakładach ku dopełnieniu wojska przeznaczonych dział się będą pod okiem Generalów komenderujących, Naczelnych Pieniosów, Regencyi i Inspekcyjow krajowych

Zur Bestellung, Prüfung und Auswahl der Ersatzmannschaften tritt in jedem Regierungs-Departement eine Departements-Ersatz-Kommission, und in jedem Kreise eine Kreis-Ersatz-Kommission alljährlich zusammen; und jeder dieser beiderlei Kommissionen wird ein Militär-, oder in dessen Ermangelung ein Civil-Arzt zugeordnet.

Ueber diese sämmtlichen allgemeinen Grundsätze finden sich nun die speciellen Bestimmungen im Folgenden:

§. 12. Die Bestellung, Prüfung und Auswahl des Ersatzes geschieht durch Kommissionen, die für jedes Regierungs-Departement in einer Departements-Ersatz-Kommission, und für jeden Kreis in einer Kreis-Ersatz-Kommission bestehen, und aus Mitgliedern vom Militär und Civil zusammengesetzt werden.

§. 13. Die Civil-Mitglieder der Departements-Kommission sind:

- 1) der Militär-Departements-Rath der Regierung;
- 2) ein von sämmtlichen Kreisen der Provinz gewählter gemeinschaftlicher Vorstand des platten Landes;
- 3) ein von sämmtlichen Städten der Provinz gewählter Vorstand der Städte.

§. 14. Die Civil-Mitglieder der Kreis-Kommissionen aber sind:

- 1) der Landrath des Kreises;
- 2) und
- 3) zwei ländliche Gutsherrscher, von denen Einer der Besitzer eines bäuerlichen Grundstücks seyn muß; und
- 4) und
- 5) zwei städtische Grundbesitzer.

Die Mitglieder od 2 bis 5 werden von ihren Mitangehörigen gewählt.

§. 15. Die Wahl der Mitglieder zu den Departements- und zu den Kreis-Ersatz-Kommissionen, ist bereits vorstrifftsmäßig geschehen.

§. 16. Außer denjenigen Individuen, welche ihre Militär-Verpflichtung zum stehenden Heere, sowohl durch den activ'n Dienst als auch bei der Kreisreserve bereits erfüllt haben, müssen sich alle übrigen noch in dem gesetzlichen Alter befindlichen Leute, insofern sie nicht zur Zeit schon beim stehenden Heere dienen, persönlich vor der Kreis-Kommission stellen, wozu sie von derselben nach einem bestimmten Orte, und auf einen angeordneten Tag im Voraus befohlen sind.

sily zbrojnéy. Keńcem dostawy srewidowania i wyboru zaciętych do liniowego wojska, wysnaczona będzie w każdym Departamencie Kommissya Departamentowa zaciągowa, w każdym zaś powiecie takaz Kommissya powiatowa, które urzędnika zdrowia wojskowego, lub w braku takiego, lekarsa cywilnego przydanego sobie mieć będą.

Bliższe określenia wszystkich tych zasad ogólnych zawarte będą w poniższych opisach.

§. 12. Dostawą srewidowaniem i wyborem zaciągu trudnić się będzie w każdym Departamencie Kommissya zaciągowa Departamentowa, w każdym zaś Powiecie takaz Kommissya powiatowa. Kommissye rzeczzone składać się będą z członków wojskowych i cywilnych.

§. 13. Członkami cywilnymi Kommissyi Departamentowey będą:

- 1) Radca Regencyi wydziału wojskowego,
- 2) wspólny reprezentant wiejski przez wszystkie powiaty prowincyi obrany.
- 3) Reprezentant przez wszystkie miasta prowincyi obrany.

§. 14. Do członków cywilnych Kommissyi powiatowey należeć będą

1. Radca ziemiański Powiatu.
2. i 3. dwóch wiejskich posiadaczy ziemskich, z których jeden posiadaczem posiadłości włościańskiej być musi.
4. i 5. dwóch posiadaczy gruntów wiejskich. Członków od 2. — 5. obierać będą współ-obywatele ich.

§. 15. Wybór członków do departamentowey i powiatowey Kommissyi nastąpić iuz podług przepisanych zasad.

§. 16. Oprócz osób, które obowiązowali słuzenia w wojsku liniowem, tak przez czynną służbę, iak też w rezerwie wojennéy iuz zadosyć uczynić, winni się wszyscy inni ludzie w wieku prawem przepisany, jeżeli dotąd w wojsku liniowem lezone służyć niepełnią osobiscie przed Kommissyą powiatową stawić, którym to celem wprzod odbierać nakaz, aby w dniu oznaczonym w miejscu pewnem stanęli.

§. 17. Von dieser persönlichen Bestellung kann Niemand entbunden werden, der seine Abwesenheit nicht durch Gründe zu rechtfertigen vermag, welche der Kommission genügen.

Demnach kann eine solche Abwesenheit, wenn das Individuum sich sonst zur Einstellung qualificirt, dessen Zurücklassung von dem bevorstehenden Erfass nicht bewirken, sondern dessen Einberufung muß sogleich erfolgen, insofern nicht das erwiesene Darniederliegen an einer lebensgefährlichen oder langwierigen Krankheit solche dermaßen unmöglich macht, oder gehörig ausgemittelte Berücksichtigungsgründe vorhanden sind, welche die Kommission zur Zurücklassung bis zum Erfass des folgenden Jahres für hinreichend erachtet.

§. 18. Wer zufällig, auf eine zu erweisende Art, für den Augenblick, an der persönlichen Bestellung vor der Kommission an dem für ihn bestimmten Orte verhindert worden ist, hat die Verpflichtung, sich selbst an einem der andern Revisions-Orte im Kreise nachträglich zu stellen, ohne Rücksicht, daß er nun eine weitere Reise dahin zu machen hat.

Wer sich aber auf die an ihn ergangene Aufforderung zur Bestellung vor der Kommission, bei gehörig befehligter Bekanntmachung der Vorladung, nicht einfindet, und auch sein Ausbleiben nicht zeitig und zulänglich entschuldigt, oder sich hinterher nicht nachträglich an einem andern Revisions-Orte selbst gestellt, wird als ein solcher angesehen, der sich einer Militär-Verpflichtung absichtlich zu entziehen sucht; und insofern er sich bei der angestellten Untersuchung auch demnächst nicht über sein Ausbleiben gehörig auszuweisen vermag, treten die mit der Dienstentziehung verbundenen gesetzlichen Folgen gegen ihn ein. Vorzugswelse werden dergleichen Individuen, zu welcher Zeit sie sich einfinden, sofern sie sich wegen des begründeten Verdachts nicht vollständig ausweisen können, sogleich zu den betreffenden Truppsentheiten abgeliefert, welche dagegen gebiente Individuen zur Kriegsreserve entlassen.

§. 19. Wenn ein in dem gesetzlichen Alter befindliches Individuum zufällig bei Aufnahme der Stammrollen übergangen, oder aus Versehen zur Zeit der Erfassausmittlung von der Kreis-Kommission nicht vorgeladen wäre; so ist dasselbe verpflichtet, sich bei seiner nächsten vorgesezten Ver-

§. 17. Od osobistego tego stawienia się nikt wyłączoneń być niemoże, jeżeli niestawienia się niepotrafi usprawiedliwić powodami, na których Komisya przestanie.

Z tēm wswytkiēm niestawienie się takowe jeżeli individuum do służby woyskowej jest zdane, niemoże go od zbliżającego się zaciągu wyłączać, owsztem powołanie jego bezwzględnie nastąpić musi, chyba żeby udowodniono, złożenie śmiertelną lub długo trwałą chorobą, któraby to niepodobnem czyniła, lub gdyby za niestawiającym, należycie wysłędzone na wzgląd zasięgujące mowity przyczyny, któreby przez Komisją do stawienia go do przyszłorocznego zaciągu za dostateczne uznane zostały.

§. 18. Ktoby nawiasem, co udowodnić należy, na moment nie mógł się stawić przed Komisją w terminie i miejscu oznaczonym, ma obowiązok stawienia się następnie z własny pobudki na innem miejscu do rewizyi przeznaczonym w powiecie, bez względu na to, że dalszą odbyć mu wypadnie podróż.

Ktoby się zaś na uczyńione wezwanie przed Komisją mimo należycie poświadczony obwiesszczenia w tym względzie niestawia, a niestawienia się takowego wcześniej i dostatecznie niewykazał się, i następnie na innem miejscu do rewizyi przeznaczonym niestaną, uważany będzie za usuwającego się uymyślnie od obowiązku służenia w woysku, i skoro przy wyprowadzonéy z niego indagacyi, a niestawienia się swego należycie usprawiedliwić się nie zdoła, ulegnie karze taka na uchylających się od służby woyskowej ustawami jest przepisana.

Osoby takowe sposobem pierwszeństwa skoro się stawia, jeżeli słusznych podeyrzeń Komisji dokładnie zbici niepotrafią, do właściwych oddziałów woyska dostawieni będą, które natomiast wysłużonych woyskowych do rezerwy odeślą.

§. 19. Jeżeliby które individuum wick prawem przepisany mające, przypadkiem przy utożeniu spisów woyskowych opuszczone zostało, lub przez uchylenie w czasie wysłędzenia zaciągu przez Komisją powiatową wezwane niezostało, w tym razie obowiązane jest zgłosić się u przelożonéy władzy, która

Hörde zu messen, welche der betreffenden Kreis-Kommission davon Anzeige macht.

Wer die Anmeldung unterläßt, gegen den tritt die Vermuthung ein, daß er sich seiner Dienstverpflichtung absichtlich habe entziehen wollen, wovon er sich die gesetzlichen Folgen hienächst selbst belzumessen hat.

§. 20. Bei der persönlichen Bestellung wird dann zunächst von demjenigen im dienstpflchtigen Alter befindlichen Individuen Kenntniß genommen, von welchen entweder in den Stammlisten bemerkt ist, oder sonst bei der Kommission zur Sprache kommt, daß sie bereits im In- oder Auslande, ohne die bürgerliche Ehre verletzende Bestrafung erlitten, oder sich eines entehrenden Verbrechens schuldig gemacht haben.

Da diese nach §. 1. schon an sich selbst von der Auszeichnung ausgeschlossen bleiben, in die Reihe der Vaterlandsvertheidiger einzutreten; so werden sie mit dem erforderlichen Vermerk in der Kreisrolle gestrichen, eine besondere Anzeige über sie aber an die Departements-Kommission gemacht, welche solche resp. den Regierungen und den General-Kommandos mittheilt, damit eine bleibende Kenntniß von diesen Leuten für den Fall vorhanden sei, daß in der Folge eine gesetzliche Bestimmung über andere von ihnen zu fordernden Diensten, außer dem Militär-Verhältniß, erfolgen sollte.

§. 21. Mit allen übrigen gestellten Mannschaften, wird sodann, neben der Aufnahme jeder auf das Geschäft Einfluß habenden Nothz, zur Untersuchung der körperlichen Dienstfähigkeit, und in wiefern nicht etwa geistige Mängel vorhanden sind, hauptsächlich unter Bezugnahme des der Kommission beigeordneten Arztes geschildert, und das Rejuitat in der Rolle vermerkt.

§. 22. Ueber diejenigen Individuen, welche zum Kriegsdienst unbedingt untüchtig befunden worden, stellt der Arzt ein mit hinlänglichen Gründen unterstütztes Attest aus, woraus mit Uebersetzung hervorhehet, daß, und warum sie unfähig sind.

Unter diesem Attest fertigt die Kreis-Kommission die gänzliche Entlassung eines solchen Individui aus der Militär-Pflichtigkeit aus, und reicht diese Erklärung der Departements-Kommission zur Bestätigung ein, wozächst, wenn der Staats- oder Regiments-Chirurgus nichts dagegen

wläciwéy Kommissyi powiatowéy o tem zgłoszisz.

Ktoby zgłoszenia się takowego zaniedbał, upoważnia do domysłu, że się umyślnie o obowiązk służenia w woysku chciał usunąć, czego skutki prawne, sam sobie będzie wliczyć przyspisac.

§. 20. Przystawieniu się osobistém Kommissya rozpocznie czynność obeznaniem się z indywidualami, o których w spisach woyskowych położona jest wzmianka, lub z innych stron dostała wiadomość, że w kraju lub na granicy doznali karę, sławę obywatelską naruszającą, lub że się haniebnego dopuścili występku.

Gdy individua te podług §. 1. już samy przez się wyłączeni są od wzięcia w szeregi obywateli ocyzniani, przeto z potrzebną wzmianką w spisie powiatowym wykreśleni zostają, o czém iednak należy uczynić wzmiankę Kommissyi saktadowéy departamentowéy, która o nich da znać Regencyom, tudzież Generalom kommandującym, aby mieć sławę wiadomość o ludziach tego rodzaju na przypadek, iżby postanowienie prawne względem innych posług przez nich bez związku z sędziakami woyskowemi odbywać się mających, wydanemi zostały.

§. 21. Poczém przystąpi względem innych przystawionych ludzi, po uczynieniu słownych xmiarek na czynność wpływ mających gdzie tego potrzeba okaże się, do urzędowania cieleśney adatności do służby, i czyli niezachodzą jakowe niedoleżności duszney, szczególnie zasięgnię w tym względzie zdania urzędnika zdrowia, Kommissyi przysdanego.

§. 22. Individuom do służby wojenney bezwarunkowo za niezdatnych uważanym, wyda urzędnik zdrowia świadectwo należytymi dowodami wsparte, takiey osnowy, aby z niego z pewnością przekonać się można, że i z takich przyczyn są niezdatni.

Na zaświadczeniu tém, wygotowawszy Kommissya powiatowa zupełne uwolnienie od służby woyskowej, poda takowe Kommissyi departamentowéy do potwierdzenia; skoro to, gdy Chirurg sztabowy czyli pułkowy żadney przeciwko temu nieuczyni excepcyi, nastąpi, odsyła się zaświadczenie uwolnienia Konsyliar-

elazierenden Auktor, und die Bestätigung erfolgt ist, der Entlassungsschein dem Landrath, zur Ausfertigung an das betreffende Individuum, zugestellt wird.

In dem Entlassungsschein ist zugleich die Erklärung enthalten, daß das Subjekt bei den künftigen Revisionen sich nicht weiter zu stellen braucht.

§. 23. Alle diejenigen, welche nur zur Zeit zum Militär-Dienst körperlich untauglich sind, werden zwar bei der dormaligen Aushebung zurückgelassen, für die nächste Ersatzstellung jedoch ausgezeichnet, und müssen sich zu derselben wieder persönlich stellen.

§. 24. Mit eben der Aufmerksamkeit, mit welcher darauf zu sehen ist, daß nicht körperliche oder geistige Gebrechen fälschlich vorgeschützt werden, ist auch darauf zu halten, daß nicht eben dergleichen Fehler, welche zum Dienst unfähig machen, verheimlicht oder übersehen werden.

§. 25. Verstellung, vorsätzliche Verletzung und Verstümmelung, um sich der Einstellung zu entziehen, und dazu untauglich zu werden, ziehen die gesetzlichen Strafen nach sich.

§. 26. Die körperlichen Untersuchungen erfolgen, unter Beobachtung des erforderlichen Anstandes durch Militär-Ärzte, oder in deren Ermangelung durch die bei der Kommission beauftragten Civil-Ärzte.

§. 27. Vorübergehende Krankheiten können zwar nicht die Zurücklassung eines Individuums von der dormaligen Ersatzstellung bewirken, allein mit der Einstellung eines solchen, übrigens dazu geeigneten, und durch die Auswahl dazu berufenen Mannes, ist in so weit möglichst vorzuziehen, die Werke zu gehen, daß insbesondere Niemand, der mit Krätze oder ähnlichen ansteckenden Uebeln behaftet ist, wirklich oder zum Dienst eingestellt werde, als bis er ganz wieder hergestellt worden.

Dergleichen Individuen befördert die Kreis-Kommission in der Regel behufs der Heilung in das nächste Militär-Lazareth mit der nöthigen Anzeile, und giebt der Departements-Kommission davon ausführliche Nachricht, damit selbige einen solchen Mann mit vertheilen, und bei Ueberlieferung der Ersatzmannschaften dem betreffenden Regimente Wissenschaft geben kann, wo der Rekrut sich befindet.

Die Sache des Regiments ist es dann, sich mit dem Truppentheile, in dessen Lazareth sich der Kranke befindet, in Rücksprache zu setzen, sich ihn

rszowi ziemianskiemu, celem wrócenia go właściwemu osobie. Zaświadczenie uwolnienia zawieracć oraz powinno wzmiankę: iż właściciel onego do stawienia się na przyszłych popisach nie jest obowiązany.

§. 23. Wszyscy ci, którzy na teraz z powodu ułomności cielesnej do służby wojskowej nie są zdawnymi, wyłączeni wprawdzie będą od obecnego zaciągu, powinni jednak do następnego być zapisanymi, na który się osobliwie stawiać są obowiązani.

§. 24. Jak baczny należy na to, aby się ułomnością cielesną lub amyslową, fałszywie niewymawiano, tak również uważać potrzeba, by podobne defekta, które do służby czynią niezdawnymi, niebyły zataiane, owszem starać się należy o dociecenie onych.

§. 25. Udawanie jakich ułomności i rozmysłne sadanie sobie kalectwa celem uchylecia się i ucynienia niezdawnym do służby, pociąga za sobą kary prawem przepisane.

§. 26. Rozpoznanie składu ciała uskuteczniają lekarze wojskowi, a w braku tych przyawani do Kommissyi lekarze cywilni a zachowaniem przyzwoitości.

§. 27. Lubo choroby momentalne od terażniejszego stawienia się do zaciągu uwolnić niemoga, zaciągając jednak podobną osobę, która z resztą jest do służby adatną i przez wybór powołaną, przestrażać tego ile możności trzeba, aby w szczególności nikt, który świeższą lub inną podobną chorobą zaraziwą jest dotknięty, nieprzedej, jak po zupełnym wyleczeniu do służby był przyjętym.

Podobne individua odayać będzie powszechnie Kommissya powiatowa do poblizszego lazaretu wojskowego celem wyleczenia, z potrzebnym w tój mierze doniesieniem; wiadomi także o tém dokladnie Kommissyę departamentową, aby ta mogła takiego człowieka repartycyę obiać, a przekazując ludzi dla dokompletowania; byta w fianie doniesić właściwemu pułkowi o miejscu pobytu rekruta. Puik, do którego człowiek w lazarecie będący przekazany został, winien się znieść względem odestania go sobie po wyzdrowieniu, z tym oddziałem wojska, w którego lazare-

nach erfolgter Genesung zu lassen zu lassen, die Verpflegungskosten zu erstatten, und solche hier nächst, zur außergewöhnlichen Vergütung aus dem Krieges-Fond zur Liquidation zu bringen.

Für besondere Fälle, wo ein dergleichen Kranker oder seine Angehörigen dringend wünschen sollten, daß derselbe zur Kur und Pflege in seinem Wohnsitz belassen werden möge, werden die Kommissionen hierdurch zu Ausnahmen ermächtigt, wenn sie solche durch die Verhältnisse, durch die schon angetretene Kur, und sonstige in Betracht zu ziehende Umstände hinlänglich gerechtfertigt finden.

Von dieser Maßregel wird die Departement-Kommission benachrichtigt, welche den Mann vorschreibt, und das Regiment, dem er zugewiesen wird, in Kenntniß setzt.

Zugleich erhält der Feldwebel des Kompanie-Bezirks den Auftrag, dafür zu sorgen, daß gleich nach erfolgter Genesung der zurückgelassene Mann, für dessen Eintritt die Kommune verantwortlich bleibt, zu seinem Regimente befördert werde.

§. 28. Nachdem von den gestellten Individuen diejenigen, welche wegen ihrer besetzten bürgerlichen Ehre von dem Eintritt ausgeschlossen werden, und die körperlich oder geistig Unthätigen geschieden sind, so bleiben nur lauter solche Individuen übrig, welche nach Maßgabe des Lebensalters und der körperlichen Beschaffenheit zur Einstellung sich eignen, mit Ausnahme derjenigen Individuen, welche, wenn sie gleich noch im dienstpflichtigen Alter sind, ihrer Militärpflichtigkeit nach bestehender Vorchrift doch schon genützt haben.

Da es voraus zu sehen ist, daß ihre Anzahl die Zahl des Bedarfs übersteigen wird, so kommt es sodann darauf an, daß die Kreis-Kommission, aus den vorhandenen Leuten auf die zweckmäßigste Art so viele zur Einstellung auswählt, als zur Komplettierung erfordert werden.

Obgleich es bei der Verschiedenheit der Provinzen unmdglich ist, ganz genau bestimmte Vorschriften für alle und jede Fälle zu geben, und es sonach immer den Kreis-Kommissionen vorbehalten bleiben muß, nach ihrem Gewissen und ihrer besten Einsicht, benjenigen Individuen eine bedingte Zurücklassung von der Einziehung zu gewähren, welche nach den besondern örtlichen Verhältnissen derselben wahrhaft bedürfen, so sollen hier doch einige leitende Grundsätze den Kommissionen angeden werden, durch deren gewissenhafte Anwen-

die chory się znayduje, zwrocić kosztą utrzymania onegoż i podać likwidacyą onychże celem wynagrodzenia ich nadzwyczajnego z funduszu woianego.

Kommissye mocne są w szczególnych zdarzeniach, mianowicie: gdyby sobie chory lub jego krewni mocno tego życzyli, aby go końcem kuracyi i pielęgnowania w miejscu zamieszkania zostawić — uczynić wyjątek, gdy tego z powodu rozpoczęty już kuracyi lub innych okoliczności uszną potrzebę. O kroku tym zawiadomią Kommissye powiatowe Kommissyą departamentową, która podobnego orłowieka przysydzeli i o tém pułk do którego jest przeznaczony, uwiadomi. — Zalecono oraz będzie sierżantowi starszemu obwodu zakładowego mieć o to staranie, aby ciałowiek ten, za którego wstąpienie do służby, gminia jest odpowiedzialną, zaraz po wyzdrowieniu do pułku był odesłany.

§. 28. Po oddziale A od dostawionych ludzi, tych: którzy z powodu splamienia honoru od służby są wyłączeni, niemnię z powodu utonności ciałowych i umysłowych do niego niezdatnych, pozostaną takie tylko individua, które w miarę wieku i konstytucyi ciała do sziagi są ukwalifikowane, z wyjątkiem tych, które lubo będąc w wieku do służby obowiązany, powinności iednak swój do służby woyskowej wedle eksystujących prawideł już zadosyc uczynily.

Przewidując, iż liczba ich przechodzić będzie liczbę potrzebnych ludzi, idzie tu przede o to, aby Kommissya powiatowa wybrała do sziagu z eksystujących ludzi w sposób najstosowniejszy tyle, ile ich dla kompletowania potrzeba będzie.

Lubo z powodu różności prowincyi użalenie pewnych prawideł co do każdego szczegótu jest niepodobnem, a tém samem warunkowe wyłączenie od stawienia się osób, które tego, z powodu szczególnych sidsunków miesoowych istotnie potrzebuia, iednie Kommissyom powiatowym porużone bydź musi, które w tey mierze sumiennie podług najlepszego przekonania postąpić powinny; chociaż iednak by nawet pomiędzy ludzmi sziagnionymi niewymyślana obawa samowolności i oso-

ding es möglich seyn wird, auch den gewählten Individuen die erwartete Besorgnis einer vorwaltenden bloßen Willkühr und persönlichen Begünstigung zu benehmen.

Eigentliche und gänzliche Befreiungen von der Militärpflichtigkeit, sie möchten direkte ausgesprochen, oder indirekte in dem Erfolge erreicht werden, dürfen nach dem Gesetz vom 3ten September 1814 nicht statt finden. Alles daher, worauf es bei der Auswahl hauptsächlich ankommen kann, beruhet allein darin, daß ein Individuum aus erheblichen Gründen in der Regel nur von der nächst bevorstehenden Einstellung einstweilen, und bis zum Erlaß des nächsten Jahres zurückgelassen werde.

Es giebt unlängbar manche unauweichtliche, durch die Individuen nicht unmittelbar herbeigeführte bürgerliche Verhältnisse, welche ein solches einstweiliges Zurücklassen, wegen der Gefahr, die Erhaltung von Familien zu zertrüthen, oder wenigstens solche der höchsten Verlegenheit auszusetzen, so nothwendig bedingen, daß sie in den gewöhnlichen Staatsverhältnissen eine billige Beachtung erheischen können.

Die bei der Auswahl leitenden Grundsätze müssen daher theils nur aus den erwähnten Berücksichtigungs-Umständen, und theils aus dem Gesetz selbst entnommen werden, welches nicht den Reichern vor den Aemirern, und den Höheren vor den Niedrigeren zu begünstigen die Absicht hat; sondern durch die unpartheische und gleichmäßige Behandlung aller dieser Klassen, und durch deren völlige Gleichstellung vor dem Gesetz, den erhabenen Zweck einer vollständig begründeten Vaterlandserziehung, mit billiger Berücksichtigung der örtlichen Verhältnisse, erreichen will.

§ 29. Dem obigen zufolge werden hiermit folgende Berücksichtigungen angeordnet, wonach unter Umständen von der nächst bevorstehenden Einstellung die nachbezeichneten Individuen zurückgelassen werden können:

- 1) diejenigen, welche nach pflichtmäßigen obrigkeitlichen Acten die einzigen Ernährer solcher hilflosen Familien sind, die durch ihre Entfernung der Noth und dem Elende Preis gegeben seyn würden;
- 2) der einzelne erwachsene Sohn einer Wittve, die mit ihm die nämliche Feuerstelle bewohnt, und deren Ernährung kein anderes Glied der Familie übernehmen kann, die aber sich selbst zu ernähren außer Stande ist;

bittigen Favoru, stanowią się niektóre na prawidło służące przepisy.

Właściwo i zupełne od obowiązku służenia w wojsku uwolnienia, czy directe wyłączone czyli indirecte w jakikolwiek sposób osiągnięte, niemogą wedle ustawy z dnia 3. Września 1814. zachodzić. Wszakże zatem, co przy wyborze dozwolnić będzie można, jest jedynie to, że indiwiduum będzie mogło być dla ważnych powodów za zwyczaj tylko od najbliższy następujący dostawki tymczasowo iuż do wyboru w następnym roku postanowione. Zachodzą bowiem częstokroć takie niebędne stosunki obywatelskie, do których indiwiduum niestało się bezpośrednio przyczyną a które takowego tymczasowego postanowienia w celu zapobieżenia zniszczeniu sposobu utrzymywania się familii, albo przynajmniej wtrąceniu ich w największy ambaras, — tak mocno wymagają, że na nią wśród zwyczajnych kraju stosunków, słuszny wzgląd mieć można.

Zasady więc, wedle których sobie przy wyborze postępować należy, powinny być częścią z powyższych względu godnych okoliczności, częścią też z samejże ustawy czerpane, która bogacza nad ubożego a stan wyższy nad niższy przenosić niema samiaru, ale owszem berkronnym i równym względem każdej klasy postępowaniem i postawieniem ich w równy linii przed obliczem ustawy, świętego samiaru ugruntowaney dokładnie obrony oyczyzny przy słusznym na miejscowe stosunki względzie, osiągnąć pragnie.

§ 29. W skutek tego wskazujemy następujące powody względem godne, z których indiwidua w zachodzących okolicznościach od pobliższego zaciągu uwolnione być mogą:

- 1) osoby, które według sumiennych zaświadczeń utrzymują ch utrzymują familie, któreby przez ich oddalenie wystawione były na niedostatek i nędzę;
- 2) iednak syn wdowy, dorosły, mieszkający pod iednym dachem z matką, której utrzymanie inny członek familii przejąć nie może, a która nie jest w stanie sama siebie żywienia;

3) alle in geistlichen und Schulanstern, so wie im Königlichem Dienst stehenden verpflichteten und aktiven Offizieren, welche sich noch im dienstpflichtigen Alter befinden, und ihrer Militärpflichtverpflichtung noch nicht genügt haben, und von denen die vorgesetzte Behörde pflichtmäßig attestirt, daß sie ohne besondern Nachtheil für den Dienst nicht entbehret, oder durch andere Personen darin vertreten werden können.

Dieser Berücksichtigungsgrund ist für die Folge nur noch auf diejenigen Beamten anzuwenden, welche, ohne ihre Militärpflicht erfüllt zu haben, schon im Jahre 1817 angestellt waren. Nach einigen Jahren hört dieser Grund von selbst ganz auf, da künftig Niemand, der nicht seiner Militärpflicht schon genügt hat, auf eine Art im Dienst angestellt werden darf, die ihn hiernächst als unentbehrlich im Amte bezeichnet. Der Genüßung der Militärpflichtigkeit in dieser Hinsicht, wird die nicht erfolgte Auswahl bei statgefundener Eintragung in die Stammliste und persönlicher Bestellung gleich geachtet, wenn im nächsten Jahre ein solches Individuum, welches nicht zur Einstellung ausgewählt ist, ein Amt erhalten hat, in welchem es demnächst als unentbehrlich bezeichnet wird. Indessen ist diese Mobilifikation nur im gewöhnlichen Friedensverhältniß als gültig anzusehen.

Diese nämliche Bestimmung findet auch um so mehr in ihrem ganzen Umfange bei allen besoldeten und verpflichteten Kommunalbeamten statt, welche, ohne ihrer Militärpflicht genügt zu haben, zu einem Amte gelangt sind, und sich noch in dem gesetzlichen Lebensalter befinden.

Ihre Berücksichtigung, insofern ihre Unentbehrlichkeit von der vorgesetzten Behörde pflichtmäßig attestirt wird, ist ebenfalls nur für diejenigen in der Folge noch gültig, welche im Jahr 1817 schon angestellt waren, und eben so fällt auch dieser Grund in einigen Jahren ganz weg.

4) Eigenthümer von ländlichen Grundstücken, die ihnen, ohne ihr Zutun, seit der letzten Erbschaft zugewallen, und die nicht verpachtet sind, zu deren Verpachtung oder einstweiliger Administration und Bewirthschaftung durch fremde Hilfe aber wegen Kürze der Zeit, oder wegen der Kultur-Verhältnisse, ohne bedeutend

5) wszyscy urzędnicy duchowni i szkolni w czynney służbie, którzy przysięgę słożyli, niemniej officialisci w służbie rządowey będący, którzy zosiłając w wieku do służby woyskowej obowiązującym, powinności tej zadosyc ieszczc niencyynili, gdy ich władza przełożona zaświadczy, iż bez szczególnego uszczerbku służby oddalić się z nięć lub przez inne osoby zastąpieni bydz nie mogą. Wzgląd ten na przyszłość do tych tylko urzędników zastosowany bydz może, którzy niedopełniwszy obowiązku słuzenia w woysku, już w roku 1817 posady uzyskali. Po kilku latach powód ten sam przez się zupełnie ustanie, gdyż odtąd nikt przed wyśluzeniem przepisanych lat w woysku do takięć posady przypuszczonym niebędzie, z któreby się oddalić nie mógł.

Zaciągnione w spis woyskowy indiwiduum, które się osobicie stawilo, leca wybraniem niezosiłato, gdy w następującym roku w służbie rządowey umieszczone zostanie, która go za nieodbicie potrzebnego znamionuie, uważane będzie, iakoby obowiązkami słuzenia w woysku w powyższym względzie zadosyc uczynilo. Modyskacya ta iednak, iedynie w czasie pokoju za ważną poczytana bydz może.

To samo postanowienie ściągga się także w całej swej rozciągłości do wsaytkich piatnych i przysiężnych officialistów gminnych, którzy nieodslużywszy w woysku lat, uzyskali urząd i są ieszczc w wieku do służby woyskowej obowiązującym. Wzgląd na podobnych urzędników wtenczas tylko miany będzie, gdy władza przełożona sumiennie zaświadczy, iż nieodbicie na posadach swych są potrzebnymi. A gdy w przyszłości ci tylko urzędnicy wyłączeni będą, którzy w roku 1817 już byli na posadach umieszczeni, tem samem i ten powód po kilku latach zniknie.

4) właściciele gruntów w wiejskich, które im od czasu ostatniego zaciągga bez ich przyczynienia się przypady i wydaierzwione nie są, akdorych wypuszczenie lub tenczasowe administrowanie i zagospodarowanie przez kogo innego z powodu krótkości czasu, lub z przyczyny kósunków gospodarczych bez znaczney straty nastąpić niemogło. Wartość

den Verlust seine Veranastaltung hat getroffen werden können.

Der Werth des Grundstücks kann hier bei nicht entscheiden, am wenigsten der Eigenthümer eines bedeutenden Grundstücks mehr als der einer geringeren Bestzung berücksichtigt werden, indem dem Ersteren mehr Hülfsmittel zu elastischeren Anordnungen zu Gebote stehen, als dem Letztern; der etwaige Verlust aber für beide Theile im gleichen Verhältnis steht.

Die einzige dabei in Rücksicht kommende Bedingung besteht darin, daß ein solches ländliches Grundstück wenigstens von dem Werth sein muß, daß es dem Eigenthümer den verhältnißmäßigen Lebensunterhalt, an und für sich gewährt; analogisch nach Artikel 4 a. der Deklaration vom 29. Mal 1816 zu dem Edikte vom 14. September 1811 wegen Regulirung der gutherrlichen und bäuerlichen Verhältnisse.

Der Ankauf, oder die sonst willkürliche Akquisition eines ländlichen Grundstücks, schließt die obige Berücksichtigung ganz aus, da es eines jeden Staatsbürgers Sache ist, vor Ableistung seiner Militär-Verpflichtung keine Schritte zu thun, die ihn mit seiner Vaterlandspflicht in Widerspruch und in Verlegenheit setzen.

- 6) Pächter von königlichen Domänen oder ländlichen Privat-Gütern, denen durch den Tod ihres Vaters oder ihrer Anverwandten, oder durch sonstige Umstände, seit der letztern Ersatzstellung die Fortsetzung der Pacht auf die noch dauernden Pachtjahre zu gefallen ist, und die im Laufe dieser Zeit ohne Nachtheil keine Anstalt zur Vertretung in der Wirtschaft haben machen können.

Auch hier ist der Werth der Pachtung nicht in Betracht zu ziehen, und es kommt, wie bei dem vorhergehenden Berücksichtigungsgrunde nur darauf an, daß die Pacht hinreicht, um allein den verhältnißmäßigen Lebensunterhalt des Pächters zu gewähren.

Eben so fällt auch die Berücksichtigung da ganz weg, wo vor abeelsketer Dienstpflicht eine Pachtung willkürlich übernommen ist, da das Gesetz die Verlegenheit nicht zu vertreten hat, die Jemand sich mitthwillig zuzieht.

- 7) Solche Eigenthümer von Fabriken und Manufakturen, welche mehrere Arbeiter beschäfti-

gruntu niemoże w tęg mierze decydować, ani stanowić dla posiadziela znaczniejszego gruntu większego względu nad ten, do jakiego właściciela mniejszej posiadłości ma prawo; pierwszy bowiem więcej ma środków do temczasowego urządzenia gospodarstwa swojego niżeli ostatni, iakowa strata zaś dla ohydwoch w równy jest mierze.

Zachodzi tu iedyny warunek, to jest: iż podobny grunt wieyski, przynajmniej tęg powinien bydź rozciągłości, ażeby właścicielowi, sam przez się zabezpieczając proporcjonalne utrzymanie, a to stosownie do art. 4. a) deklaracyi edyktu z 14. Września 1811 względem uregulowania stosunków posiadaczy dóbr i włościan, pod dniem 29. Maja 1816. wydaney.

Okup lub inne samowolne nabycie gruntu wieyskiego, zupełnie od pow. zszego wyłącza względu, iaden bowiem obywatel przed dopełnieniem obowiązku co do służby woyskowej, niepowinien takich przedsiębrać kroków, które obowiązkom iego ku oyczynie są przeciwe i w ambaras wtęcać go mogą;

- 6) Dzierzawcy dóbr skarbowych i szlacheckich, którym kontynuacya dzierzawy się do expiraeyi kontraktu po śmierci oycy lub krewnych, lub też przez inne okolicności od czasu ostatniego wyboru przypadła, a którzy w ciągu periody tęg bez własnego uszcierbku iadney względem zastąpienia siebie w gospodarstwie uczynić nie byli w stanie dyspozycyi.

Również i tu rozciągłość dzierzawy nie stanowić nie może, chodzi tu iedynie iak się powyżej rzekło oto: aby sama dzierzawa na stosowne utrzymanie dzierzawcy wystarczała.

Gdy kto przed odsłużeniem lat w woysku wezmie dowolnie posiadłość w dzierzwę, wskazany powyżej wzgląd, na takie indywidualum rozciągniętem bydź nie może, albowiem prawo zastępować niemoże nieprzyjemnych skutków, iakich sobie kto przez lekkomyślność przyczyni;

- 7) Właściciele fabryk i rękodzielni, kilku robotników trudniących, jeżeli im te dopie-

gen, falls der Betrieb ihnen erst seit der letzten Erfsatz-Epoche eigenthümlich anbelohnen gefahren, und ihnen keine Zeit geblieben ist, um für eine zweckmäßige einstweilige Aufsicht und Führung des Geschäftes zu sorgen.

B) Solche Individuen, welche gerade in der Erlernung eines Gewerbes begriffen sind, das ohne bedeutenden Nachtheil nicht unterbrochen werden kann; insofern sich keine Vermuthung begründet, daß bei Ergreifung dieser Gewerbe eine Absicht vorhanden gewesen sei, sich der Militär-Dienstpflicht zu entziehen.

Ihre Eintritt in den Militär-Dienst, wenn sie sonst dazu qualifizirt sind, muß jedoch höchstens nur bis zum Anfang ihres 23sten Lebensjahres ausgesetzt bleiben, und sie müssen sich dann, oder noch früher, wenn sie eher angelernt haben, zu ihrem Eintritte selbst wieder melden.

§. 30. Besondere Gewerbe und Fabrik-Anstalten mit den von ihnen angelernten Sachverständigen und Arbeitern können nicht in solchen allgemeinen Ausnahmen, sondern nur auf die Art berücksichtigt werden, wie in dem §. 51. erwähnt ist.

In Ansehung der Schiffer wird hiermit bestimmt, daß insofern sie zu längeren Reisen mit Erlaubnißpässen der Regierungen versehen sind, ihre Abwesenheit zu dem einen oder dem andern Erfsatz-Termine dadurch als gerechtfertigt erscheinen, und die Verschiebung ihres Eintrittes begründet werden soll, nur daß solcher nicht länger als bis zum Anfang des 23sten Lebensjahres verzögert werden.

Sowohl hierauf, als auch auf die Ueberzeugungen, daß es in der betreffenden Provinz nicht an einstellungsfähigen Leuten fehle, haben die Regierungen bei solchen Passbewilligungen zu sehen.

§. 31. Von dem in §. 29. angeordneten Berücksichtigungsgründen können die ad 1 und 2 in Fristenzeiten, für mehrere Erfsatz-Termine in Kraft bleiben, wenn die Verhältnisse, worauf sie gestützt sind, sich unmittelbar gar nicht abändern lassen. Um so wesentlichlicher ist es, daß die Kreis-Erfsatz-Kommissionen solche sowohl das erste Mal, als auch in den folgenden Terminen mit größter Genauigkeit und Ueberzeugung prüfen; und sobald sich ergibt, daß das zum Grunde gelegte Verhältnis auf irgend eine Weise befestigt ist, oder doch werden könnte, hört auch die fernere Berücksichtigung

ro od czasu ofatniego zaciągu na własność przypadły, a którzy dla braku czasu nie byli w stanie postarać się o zastąpienie siebie w dokorowaniu i kierowaniu interesami.

8) Individuum, ćwiczeniem się w jakimś rzemiośle zajęte, którego przerwa pociągnęłaby za sobą uszczerbek, jeżeli z pewnością przemowić niemożna, iż chwyciwszy się tego procederu, miały zamiar uchylenia się od służby wojskowej. Wstąpienie ich w służbę iednak, jeżeli do niej są adatne, naydalej do początku 23. roku wieku ich odłożone być może, a wtenczas lub rychlej ieszcze, jeżeli prędzej termin swój ukończyły, same znowu do zaciągu stawić się powinny.

§. 30. Szczególne procedera i instytucje fabryczne wraz z biegniemy ich kierunkiem trudniacymi się, tudzież robotnikami, nie należą do podobnych ogólnych wyjątków, na nich tylko bowiem wskazany §. 51szym, wzgląd, rozciągnięty być może.

Co do szyprow, stanowi się niniejszym: iż, jeżeli ci pasaportami Regencyi na dłuższe podróże seswalaciami są opatrzeni, niebytność ich przy iednym lub drugim terminie zaciągu za usprawiedliwioną i odłożenie wstępu ich do służby za udowodnione uważane być ma; wstęp ten iednak niedziałający jak do początku 23go roku ich wieku, odroctony być może.

Przy udzieleniu podobnych seswoleń, winny Regencye zważać tak na powyższe postanowienie, jako też na to, aby w właściwych prowincjach na ludziach adatnych do zaciągu nie bywało.

§. 31. Z powodów względu godnych, §tem 29. obiętych, powody ad 1 i 2 w czasie pokoju na kilka terminów zaciągu w swęj pozostać mogą mocy, jeżeli stosunki, na których się zasadaiają, w ciągu czasu tego w iaden sposób odmienionemi być nie mogły. Tym ważniejszą wagę jest rzeczą, by Komisyye powiatowe takowe powody tak w pierwszym jak i następnących terminach z iak naywiększą dokładnością i uwagą rozstrząsały, a jeżeli się okaże, iż okoliczność za zasadę przyięta, w iakikolwiek sposób jest usunięta, lub uprzątnięta by być mogła, w tedy i dalszy przestać wzgląd.

Absetzung auf. Die zu 3 und 4 erwähnten Berücksichtigungen fallen in einem, oder in einigen Jahren von selbst ganz weg, und es kann inzwischen nur der Fall eintreten, daß ein von der Behörde für unentbehrlich erklärter Beamte, als durch die Umstände nun entbehrlich geworden angezählt würde, wenn er sich noch in dem dienstpflichtigen Alter befindet, wo er dann, in so fern er tauglich ist, eingestellt wird, falls er nicht freiwillig eintritt. Die zu 5, 6 und 7 angegebenen Berücksichtigungsgründe betreffen die Zurücklassung bestimmt nur auf ein Jahr, nämlich von dem demnächstigen Ersatz-Termin bis zum nächstfolgenden. Die Schonung hört dann von selbst für die berücksichtigten Individuen auf, indem mit Recht voranzusetzen ist, daß sie bei vollem Willen und ohne tadelnswürdige Nebenabsicht, in der ihnen gelassenen Frist eines Jahres, sich mit ihren Verhältnissen genügend haben einrichten können, und wenn es nicht geschehen wäre, sie es nur sich selbst beizumessen haben würden.

Sie sind daher verpflichtet, sich bei der nächstfolgenden Ersatzstellung selbst zu melden.

Sollten ja hin und wieder einzelne wenige, kaum denkbare Fälle vorkommen, wo eine solche Berücksichtigung ausnahmsweise noch für den folgenden Termin des Ersatzes in Antrag gebracht würde; so müssen die Kreis-Kommissionen sich aller Entscheidung darüber enthalten, und solche unter den gehörigen Ausführungen und Bescheinigungen, der Departements-Kommission zur eigenen oder zu bewirkenden höhern Entscheidung anheimstellen, inwieweit aber das betreffende Individuum zur Einstellung aufführen.

Webrigens bleibt es in allen den Fällen, welche aus einer frühern Zeit, ehe das Gesetz und die gegenwärtige Anweisung erschienen sind, und herrühren, den Kommissionen überlassen, hierauf besonders die nöthige und billige Rücksicht zu nehmen, die ihnen überhaupt schon im §. 28. empfohlen worden ist.

Der zu 8 angegebene Berücksichtigungsgrund begränzt sich schon von selbst auf eine bestimmte Zeit, nämlich bis zum Antritt des 23sten Lebensjahres der Individuen.

§. 32. Die aufgestellten 8 Berücksichtigungsgründe, von denen in der Folge nach den §. 29 und 31 nur 6 bestehen bleiben, sind dergestalt als klassifizirt anzusehen, daß in der Reihenfolge ihrer

Względy ad 3 i 4 wymienione, w ciągu jednego roku lub kilku lat, same przez się znikną, w czasie zaś tym zdarzyć się tylko może przypadek, iż urzędnik przez władzę za nieodzownie potrzebny uznany, będąc jeszcze w wieku do służby obowiązującym, mógłby być podany, iako przez okoliczności niepotrzebny; którego w owczas wrasie zdadności do służby, zaciągnąć należy, jeżeli sam dobrowolnie nie wstąpi.

Przyczyny ad 5 i 6 wyraźnie na rok jeden tylko od zaciągu uwalniają, to jest od terażniejszego terminu aż do następnego; poczem dalsza ochrona osób tych, na które wzgląd miano, sama przez się ustaie; wnioskówac bowiem z pewnością można, iż każdy przy dobrej chęci, nieuwodząc się ubocznemi widokami na nagane zasługuiaceni, w ciągu jednego roku, w interesach swych dostatecznie urządzić się może, czego jeżeli niedopełnił, skutki z tąd wynikłe własnoy przypisze winie, z którego powodu obowiązany jest stawic się sam w pobliszym terminie zaciągowym.

Gdyby tu i owdzie zayśó miały poieadyć nieprzewidziane przypadki, iżby podobnego wyłączenia do następnego terminu zaciągowego żądano, powinny Kommissye powiatowe rzecz całą pod wyfuszczeniem okoliczności i zaświadczeniem, Kommissyi Departamentowey do iey własnego lub wyżssey władzy zadczydowania podać, individuum własciwe iednak, do zaciągu zapisać.

W wszystkich innych przypadkach z ryehleyszego czasu przed ogłoszeniem ustawy i obecney instrukcyi wynikających, pozostawia się Kommissyom, aby na nie szczególnie potrzebny i słuszny miały wzgląd, który im już §tem 28mym w ogólnosci polecany został.

Wytknięty ad 8 powód wględu godny, ogranicza się sam przez się na pewny czas, to jest aż do doyscia przez individua 23. roku.

§. 32. Wyrażone 8 powodów, dla których témasasowe uwolnienia od służby woyskowej nastąpić mogą, a z których w przyszłości wedle §§. 29. i 31. tylko 6 do sache-

gefestigten Anführung der letztere immer dem vor-
bergehenden untergeordnet ist.

§. 33. Die Strelitz-Kommissionen prüften sorg-
fältig und gewissenhaft, welche von den übrigen
nach ihrem Lebensalter und ihrer körperlichen Be-
schaffenheit einflussvollsten Individuen, zu be-
rathen oder der andern Klasse gehören, und fern-
gen sodann davon besondere klassifizierte Nachwe-
sungen an, auf deren Grund sie in ihren Dienst
den erforderlichen Rekrutent machten.

Sebes Studibium ist sündig, sich mit den
nächstigen Beweismitteln über die zur Vertheilung
tauglichen geordneten Beschäftigte, bei Bestellung von
der Kommission zu versehen, indem auf Zuziehung
eines nachträglich zu führenden Beweises
keine Rücksicht genommen wird.

Die bestfälligen Mittel können nur von
nützlichsten angesehen, wenn dieselben ebligstlichen
Personen angenommen werden, für deren Nützlich-
keit die Künstler persönlich verantwortlich bleiben.
§. 34. Damit Jedermann die Uebereinstimmung
erhalte, daß die wegen für sie sprechender Beweise
sichungsurtheile von der demüthigen Einstellung
zurückgebliebener Individuen, nicht aus demselben
oder Beschäftigung für dieses Mal zurückzuziehen;
sondern solche nur nach einer vortheilhafteren
Prüfung gelte, so ist dieses von Seiten der
Regierungen durch öffentliche namentliche Anschläge
betreut oder durch Aufnahme in die Amtsblätter
zur allgemeinen Kunde zu bringen.

§. 35. Ist solchergestalt auch die Nachwahl
sind der zu berücksichtigten Individuen ange-
sehens, so erwäge sich nur von selbst diejenigen
Männer, welche zur Einstellung bereit stehen.
Da in der Regel deren Zahl immer größer sein
wird, als die zum Verlust erforderliche Zahl: so
bleibt, da nicht alle Leute einigestimmt werden können,
die Auswahl der dazu gelangenden nicht der
höchsten Willkür der Strelitz-Kommissionen über-
lassen; sondern es tritt dann folgende Klassifikation
nach der Zahl der Bediensteten ein:

1ste Klasse Männer von 20. Jahr als,	21	—	—
2te	—	22	—
3te	—	—	23
4te	—	—	—
5te	—	24	—

Hiernach erfolgt die Auswahl unter den zur
Anzahl erforderlichen Männern in der Art, daß immer
mehr die Klasse der jüngern Leute vorgeht, also
nächstlich der der 2ten Klasse, sodann die der 3ten

Wywania porostanie, uważać należy za klas-
yfikowane w tym sposobie, że w kolei, w
jakiej wyrazone zostały, ostatni zawsze mniej
wazy ed poprzedzającego.

§. 35. Komisyye powiatowe rozstrząsą
osobie i sumienne, które osoby z kossy in-
dywiduów, w miarę ich wieku i kinstytuyi
cieleney do stawienia się obowiązanych, do-
tey lub owey klasy należą, ukończ ich osobny
klassyfikacyę desygnacyą, na fundamentie
tey zaś, zrobią w spisach swych potrzebne
uwagi.

Każde indywiduum, stawiajace przed Kom-
missyą, obowiązane jest opatrzyć się w po-
trzebné dowody co do szczeblow na względ
następných; gdyż przyznanie pórnioy-
szego ich złozenia, przytem nie będzie.

Takie tylko świadectwa w tey mierze
przyjęte będą, które osoby zwierzchnice w
urzędowemu będzie i przysiężne udrzię, za
korych rzetelnosc wyslawiciele z osoby są
odpowiedzialni.

§. 34. Koncem przekonania każdego, iż
wyliczenie osób od odebranego kacioga nie
przez samowolność lub favor, lecz z powo-
dow wagłego godnyeh, a to po poprzedniczym
rozpoznanu okolicności podług przepisów
następnich, ogłoszono to przedó bedziestrony Ro-
gonyey przez publiczne wywieszenie wykazu
osób, lub przez daneżnik urzędowy.

§. 35. Gdy derygnacya osób względem
godnyeh w ten sposób ułożona będzie, okaza-
nie przez to miała ludzi do stawienia akwa-
likowanych. Zwazajac zaś, że liczba ich
powszechnie nascentyng będzie należ, która
dla dokompletowania jest potrzebna; daley,
że nie wszyscy ludzie naciagnajaci bydz mogą,
wybór przezto dostawie się niużytych niezależ
jedynie od woli Komisyyi powiatoweych,
lecz na ten czas następnicya klassyfikacya w
miarę wieku ma miejsce, iako to:

1. Klasa molorzyni 20 lat mnięcy	21	—	—
2.	—	22	—
3.	—	—	23
4.	—	—	—
5.	—	24	—

Podług tego wybrane będą osoby z lu-
dai do wyboru porostalych; w ten sposób,
aby zawsze klasa ludzi młodszych poprze-
data klasę ludzi starszego wieku, i tak po-

ten Klasse, dann die der dritten Klasse, und sofort zur Einstellung genommen werden, bis die Bedarfszahl erfüllt ist.

Hierbei werden diejenigen Individuen, welche in dem Termin des vergangenen Jahres ausgeblieben, oder wegen (nun aufhörender) Berücksichtigung einstellungen zurückgelassen waren, in die Klasse der sojährigen eingestellt.

Wird in einer der Klassen geschlossen, von der nur ein Theil erforderlich ist, so wird in dieser Klasse die Anzahl nach dem speziellen Datum des Lebensjahres, und zwar dergestalt getroffen, daß dann die ältern Leute vor den jüngern genommen werden.

Werden dabei Leute von ganz gleichem Alter betroffen; so werden die von ihnen vorgezogen, welche körperlich kräftiger, und zu dem Soldatenstande oder zu einer oder der andern Waffe mehr geeignet sind.

Wenn wider Vermuthen hin und wieder der Fall eintritt, daß die Zahl des Bedarfs größer wäre, als die der zur Wahl gebliebenen Mannschaften; so wird dann das, was an Leuten noch fehlt, aus den Klassen der Berücksichtigten genommen, und zwar nach der im §. 33. angeordneten Ordnung der Klassen.

§ 36. Außer jener Auswahl nach Klassen, haben die Kreis-Kommissionen auch besonders ihre Aufmerksamkeit noch darauf zu richten, zu welcher Waffenart die Individuen sich mit Berücksichtigung ihrer bisherigen Lebensweise vorzüglich eignen, und solches gutachtlich bei jedem Mann zu vermerken. Wenn auch die Departements-Kommissionen an diese Beurtheilung nicht gebunden sind, um die Vertheilung darnach zu machen; so wird diese ihnen dadurch doch erleichtert, und mit um so größerer Ueberzeugung bewerkstelligt werden können.

§. 37. Wer zur Zeit des beginnenden Ersatzgeschäftes der Kreis-Kommissionen, also am 2ten September, das 25te Lebensjahr bereits vollendet hat, ist in Friedenszeiten zu dem Anspruch berechtigt, von der gesetzlichen Einstellung beim stehenden Heer dispensirt zu bleiben, mit Ausnahme derjenigen, die durch ihre Abwesenheit oder sonstige Verhinderung erst später in die Klasse der Einstellungsfähigen gesetzt werden, da für diese, die im Gesetze vom 3ten September 1814. vorgeschriebene zehnjährige aktive Dienstzeit, und der zehnjährige Aufenthalt in der Kruges-Reserve ohne

winni nasampradd byđz wzięci ludzie z klasy 1wszey, potem z 2gicy, daley z 3ciej klasy i tak następnie, dopóki potrzebna liczba uzupełniona niebędzie.

Przy okazji wyboru tego individua te, które się w terminie przesztorocznym niestawily, lub z powodów względu godnych (teraz znikających) temczasowio wyłączone były, wstępują w klasę ludzi 20 lat usiących.

Gdy wybór na iedney z tych class ukonczonym, a z téjże classy pewney tylko części ludzi potrzeba będzie, tedy wybór z téj classy nastąpić powinien podług szczególney dety roku urodzenia, w ten sposób, by zawsze starsi przed młodszymi, saciągnieni byli.

Jeżeli przy okazji téj zdarzą się ludzie zupełnie równego wieku, natenczas wzięci byđz winni ci, których konstituoya jest moonieyszą i do téj lub owéy broni zdolnieyszą.

Gdyby na spodziewanie zdarzyć się miał przypadek, iżby potrzeba było znacnieyszą liczbę ludzi nad tę, która jest do wyboru, na ten czas brakująca ilość z klasy ludzi z powodów względu godnych wyłączonych, wzięta będzie; a to w tym porządku class, jaki §. 33cim jest wskazany.

§ 36. Oprócz rzeszonego wyboru podług class, zwrócić także Komisyye powiatowe winny i na to uwagę, do iakiego rodzaju broni naybardziéy się osoby w miarę ich dotychczasowego sposbu życia kwalifikują i opinią swą w téj mierze co do każdego individuum zamieszczać. Lubo podobne opinie Komisyye departamentowe co do podziału niewiążą, ułatwią go iednak podział, który z tém moonieyszem przekonaniem nastąpić może.

§. 37. Kto na dniu 1go Września, iako dniu poczynaiącego się przez Komisyye wyboru ludzi dla dokompletowania woyska, 25. rok życia ukończył, ma prawo w czasie pokoju żądać uwolnienia siebie od służby w woysku liniowém; z wyjątkiem tych, którzy przez swą niebytność, lub inną przeszkodę późniéy dopiero do klasy do saciągu się kwalifikujących, zapisani będą, gdyż tym, wedle przepisów ustawy z dnia 3. Września 1814. ustanowiony czas trzeczletney służby czynney, i dwuletni pobyt w rezerwie wolontary, bez

Rückficht auf das Lebensalter erst dann eintritt, wann sie zur Einstellung herangezogen werden.

§. 38. Die Kreis-Kommissionen, sobald sie in der vorgeschriebenen Art die erforderliche Anzahl der Ersahmannschaften, mit Inbegriff von 1 Mann zur Reserve auf jede 10 Mann, um den unvorherzusehenden Abgang zu decken, ausgewählt haben, übersenden nun das vollständige Verzeichniß derselben mit dem Nationale an die Departements-Kommission, wobei die zu dieser oder jener Waffengattung besonders geeigneten Individuen in dem Verzeichniß bemerkt seyn müssen.

§. 39. Die Departements-Kommissionen bestimmen mehrere Orte in dem Reglements-Departement, wo ihnen in den angezeigten Terminen die ausgewählten Ersahmannschaften persönlich vorgestellt werden, um den hiernächst zur Empfangnahme der Rekruten eben dahin beschiedenen Offizieren und Unteroffizieren der verschiedenen Truppenteile übergeben zu werden. Bei dieser persönlichen Musterung stellt die Departements-Kommission noch mehr, wo es erforderlich scheint, eine sorgfältige Prüfung an, schickt diejenigen Individuen, welche etwa nicht tauglich befunden werden sollten, zurück, und deckt den Ausfall durch die Reserve-Mannschaft, so weit sie dazu ausreicht.

Die etwa noch fehlenden Leute aber werden sogleich von der Kreis-Kommission nachgefordert, welche von den nach der Kreis-Stamm-Rolle sich ergebenden noch vorhandenen disponiblen Mannschaften, in Gemäßheit der vorgeschriebenen Auswahlbestimmungen, unverzüglich den Ersatz leistet.

Die Gründe der Verwerfung sind jedoch von der Departements-Kommission der Kreis-Kommission mitzutheilen, welche sich darüber zu recht fertigen hat.

§. 40. Von der Departements-Kommission wird hierauf die definitive Vertheilung für die verschiedenen Truppenteile vorgenommen, wobei nach §. 4. einigen Waffengattungen bewilligte Vorzugsrecht auf einzelne Klassen von Staatsbürgern zu beachten bleibt.

Außerdem ist bei dieser Vertheilung die für jede Waffe besonders erforderliche Körper-Qualifikation und das sonstige Verhältniß, so wie die Größe zu berücksichtigen; nicht minder auch die Aufmerksamkeit darauf zu richten, daß die unter den Ersahmannschaften befindlichen Handwerker, insofern sie nicht bloß für eine einzelne Waffenart brauchbar, sondern im allgemeinen für jede Truppe

względu na wiek, od tego dopiero rachnie się czasu, w którym do zaczęgu powołani będą.

§. 38. Po wybraniu w przepisany sposób potrzebnéj liczby ludzi dla dokompletowania wojska, włączając na każde 10 ludzi 1go człowieka na odwód dla zastąpienia nieprzewidzianego ubytku, przesyła Komisyye powiatowe dokładny spis onychże wraz z rodzodnem Kommissyi departamentowéj; który to spis obozymi powinien wymienienie do iakiego rodzaju broni individua najbardziej są ukwalifikowane.

§. 39. Kommissye departamentowe oznaczają w departamencie kilka miejsc, w których im na terminach ustanowionych, wybrani dla dokompletowania wojska ludzie, osobicie przedstawionemi będą, końcem oddania ich wykommenderowanym do odebrania rekrutów officerom i podofficerom rozmaitych oddziałów wojska. Na téy osobistey lustracyi, przesyła się wzięcie powtórnie Kommissya departamentowa, gdzie to potrzebem zdawać się będzie, ściągają rewizy, zwiedzą individua, któreby za niezdatne uznane zostały i zastąpi niedobór, iak dalece wystarczy, przeszacowanemi do rezerwy ludźmi.

O dostawę brakujących ludzi, Kommissye powiatowe natychmiast wezwane będą, które ich podług prawideł zaciągowych z ludzi podług spisów wojskowych w zapasie będących, natychmiast dostawią. Przyczynny, dla iakich ludzi zwróceni zostali, oświadczy Kommissya departamentowa Kommissyi powiatowéj, która w téy mierze zdać winna tłumaczenie.

§. 40. Kommissya departamentowa zajmie się ostatecznym podziałem ludzi do rozmaitych oddziałów wojska, przyczém zachować należy nadane w §. 4 niektórym gatunkom broni prawo pierwszeństwa co do wyboru ludzi z niektórych klass obywateli — Oprócz tego spuszczać także niemasz przy podziale z uwagi potrzebny do każdej broni konfitycuy ciała i innych okoliczności, tudzież wzrostu, przeciżając tego, by snaydujący się pomiędzy ludźmi dla dokompletowania czynnego wojska rzemieślnicy, skoro nie do iednego tylko rodzaju broni są sdatni, lecz w ogólności w każdym gatunku wojska użyci być mogą, a do których należą krawcy i szewcy,

adklich sind, wöhlen besonders Schuhmacher und Schneider gehören, möglichst gleichmäßig unter alle Truppen vertheilt werden.

§. 41. Die richtige Auswahl zu den verschiedenen Waffengattungen ist eine der wichtigsten Pflichten der Departements-, Kommissionen, und ganz besonders der Militär-Mitglieder derselben.

Wird diese, wie zu erwarten steht, ohne Rücksichten und mit genauer Berücksichtigung der Eigenthümlichkeit jeder Waffe, beobachtet; so wird dadurch die fortdauernde zweckmäßige Ausbildung des Heeres bedeutend erleichtert.

§. 42. Sobald die Departements-, Kommission die Vertheilung der Ersatzmannschaften vollständig bewerkstelligt hat, überweist sie dieselben an die zum Empfang kommandirten Offiziere der Truppentheile, und die weiteren Dispositionen über die Mannschaften ist dann reine Militärs-Angelegenheit.

§. 43. Jedes zum Ersatz ausgewählte und eingestellte Individuum muß wenigstens mit Jacke und Bekleidern versehen seyn, und ein zweites Hemde bei sich führen.

Die resp. Behörden, und namentlich der Landrath auf dem platten Lande, so wie die Magistrate in den Städten, sind verpflichtet dafür zu sorgen, daß diese notwendigen Bekleidungsstücke nicht fehlen, und die Departements-Kommission hat bei der Uebergabe der Leute an die Truppen-Kommando's darauf zu sehen, daß dem allen vollständig genügt sei.

§. 44. An den Versammlungspunkten bis zum Tage der Ueberweisung an die Kommando's der Truppentheile, erhalten die Ersatzmannschaften zwar Naturalquartier, müssen sich aber selbst besorgen. Von der administrirenden Behörde muß unter möglichster Benützung öffentlicher Lokale dafür gesorgt werden, daß das zu gewährende Naturalquartier der Kommune so wenig als möglich belastigt werde.

Bergütung kann dafür nicht liquidirt werden.

Bei der Benützung öffentlicher Gebäude liefert die Kommune das Lagerstroh.

Vom Tage der Ueberweisung an, und auf dem Marsch bis zu ihrem Truppentheile, erhalten die Mannschaften neben dem Naturalquartier auch Naturalverpflegung.

§. 45. Sobald die Ersatzmannschaften von der Departements-, Kommission an die zum Empfang beorderten Kommando's der respektiven

ile možności w równości pomiędzy wszystkie gatunki wojska podzielonemi byli.

§. 41. Stósowny wybór ludzi do rozmaitych rodzajów broni, jest najważniejszym obowiązkiem Komisyyi departamentowey, a szczególnie członków wojskowych teyże. Gdy wybór ten (jak się spodziewać należy) bez ubocznych zamiarów z dostatecznym rozważeniem własności każdej broni skutecznionym zostanie, ciągłe wykształcenie wojska mocno przez to ułatwione będzie.

§. 42. Za ukonczaniem podziału ludzi dla dokompletowania wojska dostawionych, oddaje Komisya departamentowa ludzi tych officerom oddziałów wojska wykommanderowanym do odebrania ich; dalszy zaś nad nimi po oddaniu zarząd, jest li interessem wojskowym.

§. 43. Każde wybrane i dostawione Individuum, zaopatrzone przynajmniej być powinno w kurtkę, spodnie i dwie koszule. Właściwe władze, mianowicie Konsyliarz ziemski na wsiach, a Magistrawy w miastach, obowiązane są, mieć o to staranie, by ludziom potrzebney odzieży niebrakowało, Komisya departamentowa zaś przelstęgać będą przy oddawaniu ludzi do kommand wojskowych, czyli temu rzeczywiście zadosyć uczyniona.

§. 44. W miejscach zgromadzenia, dane wprawdzie będą ludziom aż do przekazania ich kommandom wojskowym kwatery w naturze, ci jednak aż do owego czasu, utrzymać się z własney kieszeni, mają obowiązek Koncem zapobieżenia, by gminy inkwaternikiem w naturze ile możności, ciężone nie były, dożą władze administracyjne starania o pomieszczenie ludzi tych w lokalach publicznych. Wynagrodzenia za danie kwatery, żądane być nie może.

Gdy budynki publiczne na umieszczenie ludzi użytemi będą; obowiązane są gminy dostawić s'omy na postanie.

Od dnia przekazania pobierać będą ludzie na pochodzie aż do właściwego oddziału wojska, kwatery i żywność w naturze.

§. 45. Po przekazaniu ludzi przez Komisya departamentowe oddziałom wojska do odebrania ich wysłanym, odebrana będzie od

Truppentheile überwiesen worden sind, werden die Rekruten mit der größten Feierlichkeit und Würde in Eid und Pflicht genommen, um dadurch sowohl ihre Verpflichtung zum Dienst beim stehenden Heere überhaupt, als auch besonders bei einem bestimmten Truppentheile, zu bekräftigen.

§. 46. Von dem Augenblicke der Vereidigung an, wird jedes Individuum der eingestellten Ersatzmannschaften als Soldat behandelt, und es kommen die Militär-Gesetze gegen dasselbe in Anwendung, welche den Leuten daher bei ihrer Vereidigung deutlich bekannt zu machen sind. Wer sich von nun ab eines Vergehens schuldig macht, oder gar vom Transport desertirt, wird nach Militär-Gesetzen gerichtet und bestraft.

Die Stelle eines vom Marsch bis zum Eintreffen beim Regimemente desertirenden Rekruten wird sogleich aus der nämlichen Kommune ersetzt, aus welcher er herkam. Bei einer Desertion nach dem Eintreffen beim Regimemente kann nicht mehr auf die Kommune rekurrirt werden.

§. 47. Nach Ankunft des Eskadrons bei den Truppentheilen erfolgt die Entlassung einer gleichmäßigen Anzahl der bisher im Dienst gestandenen Soldaten zur Kriegs-Reserve.

§. 48. Zu dieser Entlassung werden nach der Vorschrift des Gesetzes vom 3ten September 1814 hauptsächlich diejenigen Leute bestimmt, welche drei Jahre gedient haben, und nicht etwa freiwillig länger dienen wollen; demnächst diejenigen, welche in Berücksichtigung bürgerlicher Verhältnisse von den Regierungen zur wirklichen notwendigen Entlassung in die Kriegs-Reserve designirt werden.

Die Liste der Letztern wird den Truppentheilen künftig spätestens im Laufe des Monats August von den Regierungen zugesandt, und diese Leute gehen bei der Entlassung in der Regel denselben vor, welche bloß wegen dreijähriger Dienstzeit zur Entlassung in die Kriegs-Reserve gezeichnet sind.

§. 49. Von denjenigen wegen ihrer bürgerlichen Verhältnisse notwendig zu entlassenden Leuten, welche noch nicht drei Jahre im aktiven Dienst gestanden haben, sind die Regierungen verpflichtet, den Regimentern und Truppenabtheilungen die Gründe der notwendigen Entlassung in die Kriegs-Reserve mitzutheilen; in Ansehung derjenigen, als zu Hause unentbehrlich dargestellten Individuen aber, welche ohnehin schon ihre dreijährige aktive Dienstzeit erfüllt haben, ist solches nicht nöthig.

novo-zaciągniętych praysięga z wszelką uroczystością i powagą, a to celem utwierdzenia w nich obowiązku do służby, tak w wojsku liniowem w ogólności, iako też w szczególności przy pewnych oddziałach onego.

§. 46. Od momentu złożenia przysięgi, każdy z zaciągniętych ludzi uważany będzie za żołnierza, a tém samym za podległego prawom wojskowym; z którymi przeto ludzi przy złożeniu przysięgi dokładnie obetnać należy. Kto się wigo dopuści iakiego występku, lub też na transporcie sbiegnie, sądzony i ukarany będzie podług tychże praw.

Nowozaciągnięzy, na marszu do pułku zbiegły, zastąpiowy natychmiast bydź winien z téj gminy, z której pochodzi, co iednak, gdy dezercya po przybyciu do pułku nastąpi, miejsca już niema.

§. 47. Po przybyciu do oddziałów wojska ludzi dla dokompletowania wybranych, uwolniona będzie równa liczba dotąd w czynnej służbie będących żołnierzy, do rezerwy wojskowej.

§. 48. Do uwolnienia do rezerwy w skutku ustawy z dnia 3 Września 1814 przesnaczeni są szczególnie ludzie, którzy 3 lata wysłużyli, a którzyby dobrowolnie dłużej służyć niechcieli, niemniej ci, którzy przez Regencyę z względu na stosunki cywilne podane będą: iż rzeczywicie uwolnienie ich do rezerwy wojskowej jest potrzebne. Wykaz ofiatnich przesłany będzie na przyszłość przez Regencyę oddziałem wojska najpóźniej w ciągu miesiąca Sierpnia; ludzie ci mają wprawdzie co do uwolnienia siebie, przed temi pierwszeństwo, którzy iedynie dla tego, że trzy lata wysłużyli, do rezerwy wojskowej się kwalifikują.

§. 49. Co do ludzi, którzy w powodu stosunków cywilnych nieodzownie uwolnieni bydź mają, a którzy jeszcze trzech lat w czynnej służbie niezakończyli, powinny Regencyę komunikować pułkom lub oddziałom wojska przyczyny, uwolnienie do rezerwy wojskowej przywołujące.

Podanie to przyczyn, zbyt szczerne jest co do indywidualów, które iako w domu nieodbycie potrzebne są podane, a które już trzy lata w czynnej służbie przebyły.

Zur Entlassung vor zurückgelegter dreijähriger Dienstzeit kann nur berechtiget, wenn durch den Tod des Vaters oder eines Verwandten dem noch im Militär-Dienste befindlichen Individuum ein Grundstück, eine Handlung oder eine Fabrik, in welcher mehrere Arbeiter beschäftigt werden, zufällt, und seine persönliche Verwahrung nothwendig erheischt wird.

§. 50. Wegen der auf ein Jahr bei dem stehenden Heere zum Dienste eintretenden Freiwilligen, bleibt es ganz bei den bisherigen Bestimmungen.

Sie können, bei gehörig früher Meldung, ihren Eintritt bis vor dem Ende ihres 23jährigen Lebensalters verschieben, und da sie bei dem geschlechtlich auszubehenden Erbsatz auf keine Weise in Anrechnung kommen, so steht ihnen in der Regel der Eintritt zu jeder Zeit im Jahre frei, worüber sie sich mit dem Truppenthell, den sie wählen, zu einigigen haben.

Nur bei den Gardien findet die Ausnahme statt, daß bloß in den bestimmten Terminen jährlich Freiwillige bei denselben angenommen werden, nämlich am 1sten April, 1sten August und 1sten Oktober.

§. 51. Eigentlich ist zwar die einjährige freiwillige Dienstzeit nur für die Individuen von wissenschaftlicher und künstlerischer Bildung bestimmt; doch wird hiermit, unter Vorbehalt der Allerhöchsten Königlichem Genehmigung, nachgegeben, daß die Begünstigung auch auf diejenigen einzelnen kunstgerechten Arbeiter ausgedehnt werden könne, welche sich durch ein solches Gewerbsverhältniß zu einer besondern Berücksichtigung eignen, und wo es bei einzelnen Individuen ohne den größten Nachtheil für die zweckmäßige Erhaltung des Geschäftsbetriebes nicht möglich ist, die Stelle solcher Arbeiter durch andere zu ersetzen.

Da indessen die Annahme solcher Freiwilligen auf ein Jahr immer nur als eine Ausnahme von der Regel anzusehen ist, und um Mißbrauch und zu weitte Ausdehnung zu verhüten, bei jedem einzelnen Falle eine sehr genaue Prüffung erforderlich, so wird hiermit festgesetzt: daß die Meldungen zu dergleichen freiwilligem Eintritte allemal bei den Kreis-Erbsatz-Kommissionen geschehen müssen, die zur vorläufigsten Untersuchung der Verhältnisse verpflichtet, und nach Befund der Umstände ermächtigt seyn sollen, in die Ausnahme zu willigen; auf eine andere Weise aber die ungewöhnliche An-

Do uwolnienia od wojska przed wyśtażeniem trzech lat, nadaje tylko prawo wojskiemu w służbie indywidualum, spadek gruntu, handlu lub fabryki po śmierci oycy lub krewnego, w której kilka robotników pracuje, a którzy zawiadywanie osobistey jego wyroczaga prytomności.

§. 50. Co do ochotników, zaciągających się do wojska liniowego na rok jeden zostaje się zupełnie przy dotychczasowych przepisach. Ochotnicy ci, zgłoszwszy się wozesnie, odiożyć mogą wstęp swój do wojska aż do końca 23. roku wieku swego; a gdy ci do ludzi, dla dokompletowania wojska w miedziastaw wybrać się mających, żadną miarą liczenia byż niemoga, wolno im przeto, zaciągając się w każdym czasie; względem czego jednak znieść się powinny z oddziałem wojska, który sobie obiorą.

Jedynie tylko w gwardyi wyiątek ma miejsce, ponieważ do niędy ochotnicy tylko w wyznaczonych terminach, to jest: 1. Kwietnia, 1. Sierpnia i 1. Października każdego roku przyjmowani bywają.

§. 51. Lubo czas jednorocznęj dobrowolney służby dozwołony iedynie jest osobom, poświęcającym się naukom i sztuce, zezwala się iednak niniejszem pod zastrzeżeniem najwyższego JKMcI. zatwierdzenia: aby dobrodziejstwo to rozciągnięta także było do tych pojedynczych biegłych w sztuce, którzy z powodu miejsca stosunku procederowego, na szczególny zasługę względ; i gdzie podobnego individuum bez wielkiej szkody w kierunku procederem, zastąpić inną osobą niemożna.

Zie iednak przyjmowanie podobnych ochotników, na rok jeden zawsze należy uważać za wyiątek z reguły, pragnąc przeto zapobiedz nadużyciom, i za nadto wielkiej rozciągłości w takowem przyjmowaniu, w każdym szczególnym przypadku dokładnego zglebienia wymagającym, stanowiemy; iż zgłaszanie się do podobnych ochotczych zaciągów, zawsze o powiatowe Komissey zaciągowe, opierać się powinno, które będąc obowiązane do dochodzenia najwyższego, zachodzących stosunków w miarę oblicności na podobne wyłączenie zezwalać będą mogły.

Z drugiey zaś strony niezwyčajne przy-

nak nie, solcher Leute zum einjährigen Dienst schlechtzerechnung nicht statt finden dürfe, damit nicht die zu dem Jährigen aktiven Dienst in gewöhnlicher Art verpflichteten Individuen sich auf diese Weise durch Jährigen Dienst von ihrer ursprünglichen Pflichten zum Nachtheil befreien, welche sie bei der Erfassung übernehmen müssen, los machen.

§. 52. So wie bei allen zum einjährigen Dienst eintretenden Freiwilligen, bleibt auch in Rücksicht der im vorhergehenden §. gegebenen Ausdehnung die Bestimmung anrecht, daß der Freiwillige seine vollständige eigene Equipirung entweder in natura, oder durch eine zu diesem Verluß bekaunt gemachten Festsetzungen, bestreiten müsse.

Wo dabei ein Individuum unfähig ist, aus eigenen Mitteln die Equipirung zu bestreiten, bleibt es die Sache der Anstalten und Fabriken, demselben dazu behülflich zu seyn, um sich durch die kürzere Dienstverweilung eines solchen Mannes vortheilhaft vorzusehen.

Bei den Jäger- und Schützen-Bataillonen können aber dergleichen zur Ausnahme gehörige Freiwilligen nicht eintreten.

§. 53. Was die auf dreijährige Dienstzeit eintretenden Freiwilligen betrifft, so können sie, da sie auf den §. sechlich auszubehenden Erfas zur Abrechnung kommen, nicht zu allen Zeiten im Jahre eintreten, oder sich dazu melden; sondern nur vom 1sten November eines Jahres bis zum 15ten Jult des folgenden, damit nicht die während des Zeitraums vom 1sten August bis incl. Oktober jedes Jahres im Werke begriffene Ausmittlung des Bedarfs und des erforderlichen Erfasses gestört werde.

Außer jenem Zwischenraume können dergleichen Freiwillige zu jeder Zeit eintreten, wenn sie sich dazu melden, und mit den betreffenden Truppen theilhaftigen, ohne Rücksicht, ob sie bei Truppen außer- oder innerhalb ihres Erfasbezirks ihren Eintritt zu nehmen entschlossen sind.

§. 54. Ein jedes Individuum, welches inner oder außerhalb seines Ergänzungbezirks freiwillig zu dreijähriger Dienstzeit bei einem Truppentheile eintritt, oder sich dazu meldet, ist verpflichtet, dem Landrath seines Kreises eine nachrichtliche Anzeige davon zu machen, ohne dessen, überdies nicht zu verweigernde Genehmigung dazuzuhelfen, da sowohl den Departements, als den

Teile podobnych ludzi w służbę jednoroczną, dla tego mieszać się niepowinno, ażeby odwołać się do trzyletniej służby w sposobie zwyczajnym individua, tym sposobem jednoroczną służbę, od pierwotkowych obowiązków z uszczerbkiem tych, którzy przy dostawianiu zaciągu do kompletu wojska będą musieli ich zastąpić, niewytłumaczyli się.

§. 52. Jak względem wszystkich ochotników w służbę jednoroczną wstępujących, tak i co do dozwoleń §. poprzedzającym rozciągłości ten przepis zachowanym być ma: że ochotnik z pełną swą wyprawą wojskową własnym kosztem winien opędzić, lub stosownie do postanowień dać niey ogłoszonych, summię tym końcem potrzebną w gotowiznie służyć.

Gdyby individuum nie było w stanie z własney kieszeni uekwipować się, rzecz jest instytutow i fabryk, przyić mu tym końcem w pomoc, przez wzgląd na korzyści z krótszego pobytu w wojsku takiego człowieka dla nich wynikające. Jednakże do batalionów strzelców ochotnicy do podobnych wyłącznie należący, przypuszczani być nie mogą.

§. 53. Co do ochotników, w służbę trzyletnią wstępujących, ci rachują się do zaciągu prawnie wybrać się mającego, niemoga wchodzić lub zgłaszać się do służby w każdym czasie roku, lecz li tylko od dnia 1. Listopada do dnia 15. Lipca każdego roku, ażeby przez to nieutrudzić wypośredkowania ludzi do dopełnienia wojska potrzebnych, od dnia 1. Sierpnia aż do miesiąca Października każdego roku własnie odb. wiającego się.

Z wyłączeniem powyżey wyrażonego czasu, mogą tacy ochotnicy w każdej inney porze zaciągać, lub przynajmniej zgłaszać, i z właściwemi oddziałami wojska układać się, bez względu na to: czyli do oddziału wojska, do ich zakładu należącego lub nie, wstąpić pragną.

§. 54. Każde individuum w swym lub innym zakładzie dobrowolnie w służbę trzyletnią do oddziału wojska zaciągające, lub w tym celu zgłaszające się, winno o tym właściwemu Radcy ziemianstwu doniesienie uczynić, niepotrzebując atoli od niego tym końcem zezwolenia, które też nigdy odmowionem mu być nie może, ile że Kommissye tak departa-

Kreis-Kommissionen von allen, sowohl in dem Heere vorhandenen, als auch sich dazu gemeldeten auf 3 Jahre ein tretenden Freiwilligen hier nächst alle erforderliche Notiz zugeht, auch eben so gut die General-Kommando's und Regierungen davon unterrichtet sind.

§. 55. In der Regel muß die Annahme eines Freiwilligen zur 3 jährigen Dienstzeit bei dem stehenden Heere, vor dem 20sten Lebensjahre erfolgen, und nur diejenigen Individuen, welche nach Erreichung des 20sten Lebensjahres gesetzlich noch nicht eingestellt worden sind, ohne daß sie selbst sich ihre Uebergehung beizumessen haben, können sich noch nach diesem Alter als Freiwillige auf 3 Jahre melden.

§. 56. Während der Funktionen der Departements- und Kreisrat-Kommissionen und bei diesen Kommissionen selbst, findet durchaus keine Annahme und Annahme von Freiwilligen anders statt, als allein in den Fällen des nachgeordneten ausnahmsweisen Eintritts von Freiwilligen zum 3 jährigen Dienst, in der Art, wie solches im §. 51. festgesetzt ist. Außerdem muß jedes Individuum des gesetzlichen Alters, welches sich von den Kreis-Kommissionen nicht schon über den zuvor abgemachten freiwilligen Eintritt auszuweisen vermag, ohne Weiteres zu der Zahl derjenigen Individuen gerechnet werden, über welche zur gewöhnlichen gesetzlichen Einstellung unbedenklich verfügt werden kann.

Wir machen es den Herren Volts, Bürgern, Ämtern und Geistlichen oder Konfessionen zur Pflicht, die ihrer Leitung und resp. Seelsorge anvertrauten Gemeinen und Individuen auf den Inhalt der vorstehenden Bestimmungen aufmerksam zu machen, sie darüber, wo es nöthig ist, aufzuklären und sie zu ermahnen, sich durch eine sorgfältige Beachtung derselben gegen die sie unabweislich treffenden nachtheiligen Folgen etlicher Uebertretung überall zu sichern.

Bromberg, den 26ten September 1817.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

mentowe, iako też i powiatowe o wszystkich ochotnikach, tak do wojska należących, iako też do trzyletniej służby zgłaszających się, ścisowno następnie dojdzie wiadomienie, o czem także Generalowie, kommanderujący i Regencye nie są bez wiadomości.

§. 55. Za regulę służyć ma: że zgłoszenie się ochotnika, w trzyletnią służbę do czynnej armii przed 20. rokiem nastąpić powinno, i tylko te indywidua, któreby po doyciu inż lat 20. prawnie wciągnięni jeszcze nie zostali, nie mogąc takowego z siebie opuszczenia swéy winie przypisać, po skończonym wieku wyżéj oznaczonym, iako ochotnicy do trzyletniej służby zgłosić się będą mogli.

§. 56. W czasie rozpoczętych czynności, departamentowych i powiatowych Komisji zaciągowych, równie iak w rzeczonych Komisjach zameldowania i przyjęcie ochotników, w żaden sposób niemoże mieć inaczéj miejsca, iak tylko w przypadkach dowolnego wyłączenia wstąpienia tychże w służbę jednoroczną, a to w sposobie §. 51. oznaczonym.

Oprócz tego każde indywiduum posiadające wiek prawem przepisany, któreby przed Komisją powiatową niezdolało się wykazać z szatwionego poprzednio ochotnego wstąpienia, bez pytania, do liczb tych indywiduów policzone być powinno, ktorými Komisya do wyuczajnego prawnego zaciągu bez wahania się rozporządzać może.

Zalecamy W.W. Woytom, tudzież JMei. PP. Burmistrzom i Duchownym wszelkiego wyznania, aby zwróciwszy uwagę gmin i indywiduów ich zarządzeniu i staranności powierzonych na osnowę ustawy niniejszék, oświecałi tychże tam, gdzie tego będzie potrzeba, napominając: aby się do przepisów w niéy zawartych, iaknaysciśléj ścisowali, i tém samym sakodliwych skutków z każdego onychże przestąpienia nieochybnie wynikających unikali.

Bydgoszcz, dnia 26. Września 1817.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

An die vorstehende Bekanntmachung knüpfen wir noch folgende Bestimmungen:

1) Alle Individuen des militärpflichtigen Alters, ohne Unterschied des Standes — mit hin alle diejenigen, welche in den Jahren von 1792 inclusive bis 1797 incl. geboren sind, sind verbunden, sich zur nähern Prüfung ihrer Dienst-Qualifikation vor den mit dem 17. Okt. d. J. zu diesem Behuf in Thätigkeit tretenden Kreis-Ersatz-Kommissionen zu stellen.

2) Die persönliche Bestellung wird jedem zur Pflicht gemacht, der seine Abwesenheit nicht durch Gründe zu rechtfertigen vermag, die der betreffenden Kreis-Ersatz-Kommission genügen;

3) Dennoch kann eine solche Abwesenheit, wenn das Individuum sich sonst zur Einstellung eignet, dessen Zurücklassung von dem diesjährigen Erfasse nicht bewirken; Sondern es muß dessen Bestellung zugleich erfolgen, insofern nicht lebensgefährliche oder langwierige Krankheit solche für jetzt unendlich macht, oder gehörig ausgesprochene Verschickungsgründe vorhanden sind, welche die Kreis-Kommission zur Zurücklassung bis zum Erfasse des folgenden Jahres für hinreichend hält.

4) Wer auf eine zu erweisende Art für den Ausgiblic an der persönlichen Bestellung vor der Kommission an dem für ihn bestimmten Orte verhindert worden ist, muß sich an einem andern Abfons-Orte im Kreise nachträglich, jedoch aller spätestens bis zum 30ten Oktober c. stellen.

5) Wer sich der Bestellung vor der Kommission, nach gehöriger Bekanntmachung des Termins, entleibt, und sich deshalb nicht zeitig und zulänglich ausweist, wird als ein solcher angesehen, der seiner Militär-Pflicht absichtlich entgegen ist, und bei diesem treten die mit der Dienstentziehung verbundenen gesetzlichen Folgen ein.

Derartige Individuen werden den betreffenden Truppenteilen vorzugsweise zugeheilt und überwiesen.

Dopowyzszego obwieszczenia, dodacamy jeszcze następujące przepisy:

1) Każdy będący w wieku do służby wojskowej obowiązującym, bez różnicy stanu — a zatem każdy, który się w latach od 1792 incl. do 1797 incl. urodził — obowiązany jest celem dokładniejszego przekonania się od adatkności jego do służby, stawić się przed Komisją powiatową, od 17. Października r. b. działania swe rozpoczynając;

2) Obowiązek stawienia się osobiście, wkłada się na każdego, który nieprydatności swej usprawiedliwić nie będzie w stanie powadami, na którychby Komisya prześłać mogła;

3) takowa jednak nieprydatność, skoro tylko individuum zdadne jest do służby, nie może go od stawienia się w tego rodzaju zaciągu uwolnić, ale owarężni wiast być natychmiast przystawionym, jeżeli śmiertelna lub długa iaka choroba, nie jest temu tym razem na przeszkodzie, lub jeżeli niebędzie żadnych dokładniej wysledzonych powodów, któreby wymagały względów i Komisją do pozostawienia tego individuum aż do następnego zaciągu, skłonić mogły;

4) ktoby się zaś w przeznaczonym czasie przed Komisją w miejscu oznaczonym osobiście dla przeskody udowodnić się mającý, stawić niemógł, ten winien się być później stawić osobiście w innym do rewizyi obranym miejscu w powiecie, iednakże nappóźniej do 30. Października r. b.;

5) ktoby się po ogłoszeniu terminu usuwał od stawienia się przed Komisją, i w tój mierze się wczesnie i dostatecznie nieusprawiedliwił, ten uważany będzie za uchodzącego umyślnie przed służbą wojskową; w którym to razie rozciągnięte na niego będą kary, ustawami na uchylających się od służby przepisane;

Podobne individua przeznaczone i oddane będą nasamprzód właściwym oddziałom wojska;

6) Die zum stehenden Heere dienspflichtige junge Mannschaft hat sich, im Laufe des Monats Oktober o, ohne ausdrückliche obrigkeitliche Genehmigung, nicht aus ihrer Heimat zu entfernen, und die abwesende muß wieder dahin sich zurück begeben.

Bromberg, den 26sten September 1817.

Königl. Preuß. Regierung.
Erste Abtheilung.

Das Abhalten der fremden Oltätenhändler von der Landesgrenze betreffend.

Wenn gleich den auswärtigen Marktschreibern, Topfbestrickern, Kammerjägern, Scheerenstettern, Marionetten-Spielern, reisenden Musikanten, Oltäten-Händlern, und andern in diese Klasse gehörigen Personen, der Aufenthalt in den Königlich Preussischen Staaten durch mehrere Gesetze ausdrücklich verboten worden; so sind doch seit einiger Zeit, namentlich bei der letzten allgemeinen Landes-Visitation, mehrere dieser Personen, und insonderheit viele, die mit Oltäten und Arznei-mitteln handeln, angetroffen worden.

Die Polizey-Behörden unserer Regierung: Bezirkes werden in Folge des Reskripts des Königl. Polizey-Ministerii vom 31. v. M. zur strengern Befolgung der obgedachten Verordnungen angewiesen, und wird dies insonderheit den Behörden des platten Landes zur Pflicht gemacht; indem nach der Erfahrung diese Personen sich größtentheils auf demselben aufhalten.

Es ist durchaus erforderlich, daß diese Individuen nicht über die Grenze gelassen, und, wenn sie dieselbe bereits überschritten haben sollten, so gleich wieder hinausgelesen werden.

Die Polizey-Beamten, welche die Pässe, womit sie versehen sind, zum Eingang, oder zum Aufenthalt im Lande zu visiren sich unterfangen, sollen jedesmal nachdrücklich bestraft werden.

Bromberg den 26sten September 1817.

Königliche Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

6) Młodzież do służby w woysku liniowem obowiązana, niepowinna się w ciągu miesiąca Października z domu bez wyraźnego zezwolenia zwierzchności oddalać a nieobecna, winna się w tym czasie do niego powrócić.

Bydgoszcz, dnia 26. Września 1817.

Królewsko - Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem nieprzepuszczania obcych oleykarzy przez granicę kraiu.

Lubo sągranicznym sąrtatanom, osobom trudniącym się opłataniem garnków i gubieniem szczurów i myszy, tudzież ślifierom, marynetkarzom, podróżniym muzykasom, oleykarzom i innym do klasy téy należącym osobom, pobyt w państwie Pruskim kilkokrotnemi ustawami wyraźnie zakazany został, wszelako od niejakiego czasu, a mianowicie podczas ostatniéy powszechnéy rewizyi kraiu, kilka tych osób a szczególniéy wielu oleykarzy i handlujących lekarstwami spotkano.

W skutku więc reskryptu Ministeryi policyi z dnia 30 z. m. zalecamy władzom policyinym Departamentu naszego, aby dopelnieniem rzezonnych wswoyż ustaw ścisłéy przestrzegaly, do czego szczególniéy władze powsiach obowiązujemy, gdyż wedle doświadczenia osoby powyższe najczęściej się na wsiach bawią.

Potrzeba tego koniecznie, ażeby indywidua te przez granicę nie były przepuszczane, a jeżeliby już ją przeszły, natychmiast znou za nie wypędzone zostały.

Urządnicy policyjni, którzyby się poważyli passporta osób tych, celem wnyścia do kraiu lub pobytu w nim wizować, surowo za każdym razem karanemi będą.

Bydgoszcz, dnia 26. Września 1817.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

N a c h w e i s u n g
 von den in den Kreis-Städten des Bromberger Regierungs-Departements im Monat August
 1817. statt gehaltenen Markt-Preisen.

Namen der Preis-Städte.	G e t r e i d e .				Gersten- Grühe.	Buch- weizen- Grühe.	Erbfen.	Fleisch ein Pfund	Brand- wein ein Quart.	Heu ein Centner.	Stroh ein Schock.	
	Weizen.	Roggen.	Gerste.	Hafer.								
Der Berliner Scheffel												
	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. p.	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. v.	Rtl. ggr. v.	
1 Bromberg	3	13 4	1 13 7 $\frac{1}{2}$	1 5 2	22 8 $\frac{1}{2}$	2 16	4	1 20	2	6	17 2	6 16
2 Czarnikau	3	6	2 2	1 6	1 2	2 12	3 4	2 2	1 6	6 4 $\frac{1}{2}$	13 6	3 4
3 Gnesen	3	8 6	1 18 6	1 9	1	2 12	3 4	1 22	1 10	6 2	12	3 15 6
4 Inowroclaw	4	2	1 22	1 10	1 6		3 14	1 22	2	8	15	3 14
5 Bylisz	3		1 16						1 4	6 8		2
6 Wągrowiec	3	16	2 2	1 4	1 2	1 20			2	6		3 8

Bromberg, den 12ten September 1817.

Königliche Preussische Regierung Erste Abtheilung.

W y k a z

Cen targowych w miastach powiatowych Departamentu Regencyi Bydgoskiéy w mie-
 siącu Sierpniu 1817. miesiąc mianych

Nazwisko miast powia- towych.	Z b o ż e				Kasza jęcz- mienna.	Kasza tatarcza.	Groch.	Mięsa funt.	Wódki kwarta.	Siana cetnar.	Słomy kopa.
	Pszenica	Zyto.	Jęcz- mien.	Owies.							
Korzec Berliński											
	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.	tal. dg. f.

1 Bydgoszcz	3	13 4	1 13 7 $\frac{1}{2}$	1 5 2	22 8 $\frac{1}{2}$	2 16	4	1 20	2	6	17 2	6 16
2 Czarnków	3	6	2 2	1 6	1 2	2 12	3 4	2 2	1 6	6 4 $\frac{1}{2}$	13 6	3 4
3 Gniezno	3	8 6	1 18 6	1 9	1	2 12	3 4	1 22	1 10	6 2	12	3 15 6
4 Inowrocl.	4	2	1 22	1 10	1 6		3 14	1 22	2	8	15	3 14
5 Wyrzysk	3		1 16						1 4	6 8		2
6 Wągrowiec	3	16	2 2	1 4	1 2	1 20			2	6		3 8

Bydgoszcz, dnia 12. Włzesnia 1817.

Krolewska Pruska Regencya. Wydział Pierwszy.

Belobung.

Der Schullehrer Schmidt zu Otterowo hat durch fortgesetzten Fleiß bei in Besuche der von dem Hrn. Superintendenten Freymark geleiteten Schullehrer-Konferenzen, und durch zweckmäßig schriftliche Bearbeitung einzelner Unterrichts-Gegenstände seine rühmliche Auszeichnung in den erwähnten Konferenzen bewirkt. Als Muster für seine übrigen Mitlehrer hat er sich vorzüglich durch zweckmäßige Anlegung von Herbarien, bemüht, die Kenntniß der hier gewöhnlichen Giftpflanzen in seinem Wirkungskreise zu verbreiten, wodurch die Hoffnung erweckt wird, daß im künftigen Frühlinge mehrere Lehrer, dem gegebenen Beispiele folgend, ähnliche Herbarien anlegen und dadurch eine sehr heilsame Kenntniß von den hauptsächlichsten Giftpflanzen auf die Schulkinder übertragen werden. Wir geben dieser bewiesenen treuen Amtserfüllung gern unsern Beifall zu erkennen, und haben überdies, zur Aufmunterung für den Schullehrer Schmidt, demselben eine Prämie aus Königl. Kasse bewilligt.

Dromberg, den 8ten September: 1817.

Königl. Preuß. Regierung.
Erste Abtheilung.

Die Vertilgung der Wölfe betreffend.

Die Bemühungen der Königl. Forstbedienten und Eingeseffenen unsers Regierungs-Bezirks in Vertilgung der Wölfe, sind auch in diesem Jahre vom besten Erfolg gewesen. Denn es sind in dem Zeitraum vom 1sten August v. J. bis dahin dieses Jahres, fünf und vierzig alte, und Einhundert und sechszehn junge, überhaupt also Einhundert Ein und sechzig Wölfe für das Gemeinwohl unschädlich gemacht, und dafür die Summa von 888 Rthl. an Prämien gezahlt worden.

Indem wir dieses zur öffentlichen Kenntniß bringen, bemerken wir zugleich, daß die in diesem Frühjahr abgetriebene sehr bedeutende Anzahl junger West-Wölfe zum Nachtheil beweiset, daß noch viele alte Wölfe vorhanden seyn müssen.

Wir empfehlen daher den Königl. Forstbedienten und den Departements-Eingeseffenen

Pochwała.

Nauczyciel Schmidt z Otterowa przez ciągłe dokładną pilność w odwiedzaniu sessyj nauczycielskich przez Superintendenta Freymark utrzymywanych, i przez łosowne piśmienne wypracowanie niektórych przedmiotów nauki, chwalebnie dyktynnował się na raczonych sessyach. Jako wzór dla innych swych współnauczycieli, szczególnież starał się przez łosowne założenie zielnika (herbarium) rozszerzyć wiadomość w obwodzie działania swego o zwycięsnych tu roślinach truciśny, ślad spodiewać się można, że na przyszłą wiosnę wielu innych nauczycieli idąc za przykładem tym, podobne zielniki założą, i przez to zbawienną wiadomość o najszerokościem tych roślinach truciśny dzieciom szkolnym udzielać będą.

Oświadczamy więc za ten tak czynny dowód wiernego dopełnienia obowiązku powołania swego, ukontentowanis nasze i procz tego dla zachęcenia nauczyciela Schmidt, wyznaczylimy onemuż nagrodę z kassy Królewskiej.

Bydgoszcz, dnia 8. Września 1817.

Król Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

Względem wytopienia wilków.

Usiłowania Królewskich Urzędników leśnych i mieszkańców okręgu Regencyi następy w wytopianiu wilków, i w roku terażniejszy pomysłny odniosły skutek. Gdyż od dnia 1. Sierpnia r. z. aż do tegoż samego czasu roku terażniejszego, czterdzieści pięć starych i sto sześćdziesiąt młodych; w ogóle więc sto sześćdziesiąt jeden wilków dobru powszechnemu nieszkodliwemu uczyniono, i za to wynagrodzenia w summie tal. 888. wypłacone zostały. Podając przeto do wiadomości publiczney, namierzamy zarazem, że odstawiona w wiosnie terażniejszey znaczna liczba młodych wilków z gniazd, dowodzi, iż wiele jeszcze wilków starych snaydować się musi.

Polecamy przeto Królewskim Urzędnikom leśnym i mieszkańcom departamentu taknajmowniey, aby usiłowania swego koncząc

Erkundend, ihre Bemühungen zur Vertilgung der Wölfe eifrig fortzusetzen, und vertrauen thun, daß sie nicht sowohl durch die nach unserer Bekanntmachung im Amtsblatt Nro. 12 pro 1817, Seite 156 und 157 ansehnlich erhöheten Prämien, als vielmehr durch die erspriesslichen Folgen für das allgemeine Beste, und für ihre eigene Viehheerden, veranlaßt werden dürften, diese so schädlichen Raubtiere wenn nicht ausgerottet, so doch ihre Zahl zu vermindern.

Bromberg den 15ten September 1817.

Königliche Preussische Regierung.
Zweite Abtheilung.

Die Einlösung der Russischen Bous betreffend.

Mit Hinweisung auf die im diesjährigen Amtsblatt Nro. 38. erfolgte Bekanntmachung der bei der 3ten Verloosung der Russischen Bous am 15ten Juli c. gezogenen Nummern, bringen wir nachstehendes Publikandum des Königl. hohen Finanz-Ministerii vom 12ten September d. J. die Einlösung dieser Bous betreffend, zur allgemeinen Kenntniß.

Bromberg, den 18ten September 1817.

Königl. Preussische Regierung.
Zweite Abtheilung.

In Verfolg der Bekanntmachungen vom 22sten April v. J. und 15ten Februar d. J., wegen Einlösung der Russischen Bous, ist die dritte Verloosung dieser Bous, durch die Königl. General-Lotterie-Direktion am 15ten Juli c. geschehen. Die gezogenen Nummern, sind mit dem Verzeichnisse, bereits am 4ten v. M. zur allgemeinen Kenntniß gekommen.

Die Zahlung des Kapitals und der fälligen Zinsen, von den in jenem Verzeichniß aufgeführten Bous geschieht bei der Staats-Schuldens-Eilungs-Kasse hieselbst, im Laufe des künftigen Monats, dergestalt, daß

- 1) die Nummern der Loose von 1 bis 258 incl. vom 6ten bis 21ten Oktober,
- 2) die Nummern der Loose von 259 bis 516 incl. vom 13ten bis 18ten Oktober,

wytopienia wilków gorliwie i ciągle dokładać, i spodziewamy się po nich, że nie tylko z powodu wynagrodzeń, podług umieszczonego obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Nro. 21. z roku 1817 na stronicy 156 i 157; znaczenie podwyższonych, ale więceyraczej z wynikających skutków dla powszechnego i dla ich własnych trzod bydła, znaleźć by powinni popudkę, aby te tak szkodliwe zwierzęta drażnić, jeżeli nie całkiem wytopić, to przynajmniej ilość onych zmniejszyć.

Bydgoszcz, dnia 15. Września 1817.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Drugi.

Względem wykupienia bonów Rosyjskich.

Przy odwołaniu się na obwieszczenie w Dzienniku urzędowym tegorocznym Nro. 58. umieszczone, względem numerów przy 3cim losowaniu bonów Rosyjskich wyolągniętych, podajemy następnę obwieszczenie Królewskiego wysokiego Ministerstwa Finansów z dnia 12. Września r. b. tyczące się wykupienia tychże bonów, do wiadomości publicznej.

Bydgoszcz, dnia 16. Września 1817.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Drugi.

W ciągu obwieszczenia z dnia 22. Kwietnia r. z. i 15. Lutego r. b. względem wykupienia bonów rosyjskich, nastąpiło trzecie losowanie bonow tychże na dniu 15. Lipca r. b. przez Dyrekcyę generalną loteryi. Numera wyciągnięte w specyfikacyi na dniu 4tym m. z. do wiadomości publicznej podane zostały.

Wyplata kapitału i należney ilości procentów od bonów w powyżey rzeckoney specyfikacyi wymienionych, przez tuteyszą kasę umorzenia długów krajowych w ciągu miesiąca przysztęgo, tym sposobem nastąpi, że:

- 1) Numera losów 1 do 258 włącznie od 6 do 11 Października;
- 2) numera losów 259 do 516 włącznie od 13. do 18. Października;

- 3) die Nummern der Loose von 517 bis 773 incl. vom 20ten bis 25ten Oktober, und
 4) die Nummern der Loose von 774 bis 1030 incl. vom 27ten bis 31ten Oktober zur Einlösung kommen.

Bei Einziehung des Kapitals und Zinsens Betrages, müssen die in der Bekanntmachung vom 19ten Juli v. M. (Berliner Zeitung Nr. 88. und Intelligenzblatt 176. des Jahres 1816. enthaltenen Vorschriften, wieder genaue Anwendung finden.

Berlin, den 12ten September 1817.

Ministerium der Finanzen. Vierte General-Verwaltung.
 gen. Villame.

- 3) numera losów 517. do 773. włącznie od 20. do 25 Października; i
 4) numera losów 774. do 1030 włącznie od 27 do 31. Października wykupione będą.

Przy ściąganiu kapitału i ilości procentów, powinią być znówu przepis w obwieszczeniu z dnia 19 Lipca r. z. (Gazecie Berlińskiej Nro. 88. i Dzienniku inteligencyjnym Nro. 176 z roku 1816.) wydane, ściśle zachowane.

Berlin, dnia 12. Września 1817.

Ministryum Finansów. Czwarty generalny Wydział.
 podp. Villame

Bekanntmachung.

Zufolge der höhern Orts erlassenen Bestimmungen wird, im Laufe dieses und des folgenden Monats, die Aushebung für das Jahr 1817 aus den militärpflichtigen jungen Männern nach Maßgabe des Gesetzes vom 2ten September 1814 zum Ersatz der aus dem stehenden Heere zu entlassenden Individuen bewirkt werden.

Zu dem Ende werden diejenigen jungen Männer, welche in dem Zeitraum vom 1sten September 1792 bis zum 1sten September 1797 im hiesigen Reglements-Bezirk geboren sind, und nicht im Königreiche einen andern gesetzlichen Wohnsitz erlangt haben, so wie diejenigen, welche, ohne im Reglements-Departement geboren zu seyn, ihren gesetzlichen Wohnsitz in demselben haben, gegenwärtig aber im Auslande oder im Lande abwesend sind, hiermit aufgefordert, ohne allen Verzug nach ihrer Heimath zurückzukehren, um sich bei ihrer Orts-Obrigkeit und der Kreis-Behörde zu stellen.

Denjenigen, welche sich in der Nähe ihrer Heimath aufhalten, wird angerathen, vorläufig nur ihren Angehörigen von ihrem bermaligen Aufenthaltsorte Kenntniß zu geben, damit sie von denselben über den eigentlichen Gesetzkreis Termin benachrichtigt werden können.

Gegen diejenigen Individuen, welche sich durch ihr Ausbleiben der Verpflichtung zum Kriegsdienste entziehen, werden wir nach Vorschrift der Gesetze mit Strenge verfahren.

Erfurt den 12ten September 1817.

Königlich Preuß. Regierung.
 Erste Abtheilung.

Personal = Chronik.

Der bisherige evangelisch-lutherische Pfarrer zu Santendorf, Herr Karl Friedrich Wilhelm Grühmacker, als Prediger der evangelischen Kirche zu Schneidemühl.

Die verwittwete Mariane Chwialkowska, geborne Dunkowska als beständige Hebame zu Labischin.

Dotychczasowy ewangelicko-luterski Proboszcz w Sokotowie JP. Karol Fryderych Wilhelm Grützmacher jako kaznodzieja kościoła ewangelickiego w Pile.

Odnowiała Maryanna Chwialkowska z domu Bunkowska na akusaczkę w Labiszynie zatwierdzoną została.

Öeffentlicher Anzeiger

zum

Amtsblatt No. 40. der Königl. Preuß. Regierung zu Bromberg.

Sicherheits-Polizei.

Alle Civil- und Militär-Behörden werden hierdurch aufgefordert und ersucht, auf den Knecht Friedrich Wilhelm Enellug, aus Landecker Mühle gebürtig, welcher zuletzt bei dem Bauer Johann Hopp in Firchau gedient, sich daselbst eines Diebstahls schuldig gemacht, und demnächst die Flucht ergriffen hat, aufmerksam zu seyn, ihn dinafest zu machen, und gegen Ersas der Kosten gefesselt an das Königl. Land- und Stadtgericht in Schlochau abliefern zu lassen.

Bromberg, den 20sten September 1817.

Königlich Preussische Regierung.

Erste Abtheilung.

Signalement.

Alter 25 Jahr, 5 Fuß 5 Zoll groß, schwarzes verschnittenes Haar, schwarze lange Augenbraunen, gebogene Nase, schwarzer Bart, längliches Gesicht, gesunde Gesichtsfarbe. Er spricht Deutsch und Polnisch.

Beleidung.

Alter blauer wollener Rock, alte blaue tussene Weste, weißleimene Hosen, neue Stiefel, neuer Hut, blau mit roth melirtes wollenes Halsruch, leinenes Hemde.

Effekten, die derselbe bei sich hat.

Eine Denkmünze für das Jahr 1813, ein auf den Fürstlich Michael Rindt lautender, vom 4ten Ostpreuß. Infanterie-Regiment ertheilter Entlassungs-Schein, ein Remisbäch, ein dem Fürstlich Michael Rindt in Paris ertheilter schriftlicher Beweis der Zufriedenheit Sr. Majestät des Königs, zwei Hemde und ein Paar leinene Beinkleider.

Wzzywa i uprasza się wszystkie władze, tak cywilne iako też i woyskowe, aby na parobka Frydrycha Wilhelma Lengling z młynna Landeckiego rodem, który na ostatku u chtëpa Jana Hopp w Firchau służył, tamże o kradzież obwiniony został, i potem zbiegł, baczne dawały oko, w razie wysiedzenia przytrzymali i sa zwrotem kosztów w kaydanki okutego do Król. Sądu ziemiańskiego i mieyskiego w Schlochau odesłali.

Bydgoszcz, dnia 20. Września 1817.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

R y s o p i s.

Wiek 25 lat, wzrost 5 stóp 5 cali, włosy czarne obcięte, brwi czarne długie, nos sgięty, broda czarna, twara podługowata, kolor twarasy zdrowy. Mowi po niemiecku i po polsku.

U b i ó r.

Suknia stara modra wełniana, kamizelka stara z sukna granatowego, spodnie płucienne białe, boty nowe, kapelus nowy, chufka na szyi wełniana niebiesko-czerwono nakrapiana, koszula płócienna Rekwizyta przy nim się znajdujące: medal pamiątki za rok 1813., uwoinienie na fuylliera Michała Arndt opiewsiące, przez 4ty Wschodnio Pruski Pułk piechoty udzielone. Księgę komiśną, wydane fuyllierowi Michałowi Arndt w Paryżu pismo ukontentowanie Nawiśnięyszego Pana zawierające, dwie kosauli i parę płuciennych spodni.

Das Königlliche Dienstpferd des Gensdarmen Kaschke,
ein schwarzer Wallach ohne Abzeichen, 10 Jahr

Królewski słuibowoy koń żandarma Kaschke,
czarny wałach bez znaków 10 lat mairyoy,
4 stóp 11 cali wielki, rassy ruskiy

ist, 4 Fuß 11 Zoll groß, von russischem Bau, ist in der Nacht vom 16ten zum 17ten September d. J. in Schildberg aus dem Stalle, durch Aufschlagen desselben, gestohlen worden.

Sammtliche Civil- und Militär-Behörden werden hierdurch aufgefordert und ersucht, auf die Ausmerzung des Pferdes und Habhaftwerdung des Diebes die größte polizeiliche Aufmerksamkeit zu richten, und im Fall der letztere dingfest gemacht werden sollte, ihn unter sicherem Geleit sogleich an die nächste Polizey-Behörde zum weiteren Transport nach Posen, und zur Abgabe an den Königl. Major und Chef der Gensd'armee im Großherzogthum Posen Herrn von Liracy, gegen Erstattung der Transportkosten abliefern zu lassen.

Bromberg den 13ten September 1817.

Königlich Preussische Regierung.

Erste Abtheilung.

Alle Civil- und Militär-Behörden werden hierdurch aufgefordert und ersucht, auf den Bagabonden Mathias Nowicki, welcher in der Nacht vom 19ten auf den 20sten August c. aus dem Gefängnis zu Warschau entwichen ist, aufmerksam zu seyn, ihn dingfest zu machen, und gegen Ersatz der Kosten gesesselt an des Landrätliche Amt in Inowroclaw abliefern zu lassen.

Bromberg, den 22ten September 1817.

Königl. Preuß. Regierung.

Erste Abtheilung.

S i g n a l e m e n t.

Alter 22 Jahr, 5 Fuß 4 Zoll groß, dunkelblonde Haare, gewöhnliche Stirn, blaue und kurzlichtige Augen, gewöhnliche Nase und Mund, rundes mageres Gesicht, bleiche Gesichtsfarbe, bare Statur.

B e k l e i d u n g.

Tuchener Rock und leinwandener Kittel, tuchene Hosen, geht barfuß, alter Filz-Huth, leinewes Hemde.

ukradzony został w nocy z dnia 16. na 17. Września r. b. w Schildberg z stayni, przco odbicie tejże.

Wzywamy przeto wszystkie władze cywilne i woyskowe, aby koncem wysledzenia konia i przytrzymania złodzieja naywiększey policyiney dokładaly bacznosci, i w razie przytrzymania ostatniego, takowego pod pewną stratą w kandytki okutego do naybliższej władzy policyiney do dalszego transportu do Poznania i oddania Królewskiemu Majorowi i Szwefowi Zandarmeyci Departamentowey W. Ciżiaczy, za swrotom kosztów transportu odesłać kazaly.

Bydgoszcz, dnia 23. Września 1817.

Król Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

Wzywamy i uprasza się wszystkie władze, tak cywilne, isko też i woyskowe, aby na tulacza Macieja Nowickiego, który w nocy z dnia 19. na 20. Sierpnia r. b. z więzienia w Wilatowie zbiegł, baczne dawaly oko, w razie wysledzenia przytrzymaly, i za swrotom kosztów w kandytki okutego do Radzcy ziemianskiego w Inowroclawiu odesłaly.

Bydgoszcz, dnia 22. Września 1817.

Królewsko-Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

R y s o p i s.

Wiek 22 lat, wzrost 5 stop 4 cale, włosy jasno-blond, czoło zwyczajne, oczy niebieskie krótkiego wzroku, nos i usta zwyczajne, twarz okrągła chuda, kolor twarzy bladej, syntycya sacupła.

U b i ó r.

Surdut sukieny i płocienna kitle, spodnie sukienne, chodzi boso, kapeluszy stary, kuszula płocienna.

Eine neue Ausgabe der sämtlichen Schriften Pestalozzi's betreffend.

Der Herr Konsistorial-Ressessor Bernhardt in Stettin ist bereit, auf die in den öffentlichen Blättern angekündigte neue Ausgabe der sämtlichen Schriften des ehrwürdiglen Pestalozzi bis gegen Ende Ok

tober's o. Subscription anzunehmen. Das ganze Werk wird 12 bis 13 Bände betragen; der Preis eines Bandes ist 1 Rthlr. Sächs. oder 1 Fl. 45 Kr. Alle drei Monate wird ein Band (jeder Band zu 25 Bogen) erscheinen; 4 Bände werden eine Lieferung ausmachen.

Mit Vergnügen folge ich einer an mich gerichteten Aufforderung und theile diese literarische Nachricht den sämmtlichen Herren Decanen und Superintendenten, Pfarrern und Schulmännern des hiesigen Regierungsbezirkes ergebenst mit, und wünsche, daß unter ihnen mehrere Beförderer dieses gemeinnützigen Unternehmens sich finden mögen.

Bromberg, den 26ten September 1817.

R e i c h h e i m.

Anzeige für Luther's Freunde und Verehrer.

Zur Feier des dritten Jubelfestes der evangelischen Kirche wird Herr Konsistorial-Inspector Bernhardt in Gretzin, im Verlage der G. Reimerschen Buchhandlung in Berlin, ein deutsches Volksbuch, unter dem Titel:

Aus Luther's Leben und Schriften

mit Luther's wohlgetroffenem Bildnisse herausgebet. Da von dem Herrn Verfasser etwas Vortzügliches sich erwarten läßt, und er zunächst das Volk und die Volksjugend im Auge hat, so ist es mir eine angenehme Aufforderung gewesen, die Herren Geistlichen und Schulmänner evangelischer Konfession auf dieses Werk mit dem Bemerkten aufmerksam zu machen: daß die genannte Verlagehandlung für die Schulen, welche sich mit ihren Bestellungen unmittelbar an sie wenden, den Preis so niedrig, als irgend möglich, zu setzen versprochen hat.

Bromberg, den 26ten September 1817.

R e i c h h e i m.

Nach der Verfügung der Königl. Regierung zu Bromberg soll der hier belegene sogenannte Schloßberg, enthaltend 1 Morg. 150 Ruthen Magdeb. an den Meistbietenden, entweder verkauft, oder vererbpachtet werden. Bestg. und zahlungsfähige Kauf- oder Erbpachtstüßige, werden daher hierdurch aufgefordert, sich auf dem hiesigen Gerichts- Zimmer in dem zu diesem Behuf auf den 21ten Oktober um 3 Uhr angeetzten Termin einzufinden, und nach vorgängiger Bekanntmachung der Veräußerungs- oder Vererbpachtungs-Bedingungen, ihre Gebote zu verlautbaren, und wird bemerkt, daß auf spätere Mehrgebote, keine Rücksicht genommen werden wird.

Snawroclaw, den 15ten September 1817.

Königl. Preuß. Friedens-Gericht.

Ich bin willens, das No 231. und 232. in der langen Straße belegene sogenannte Königl. Grundstück zu jederzeit gegen ganz billige Bedingungen zusammen oder einzeln zu verkaufen, weil derjenige, für den ich es erstanden, mir keine Zahlung leisten kann. Kaufstüßige belieben sich bei mir zu melden.

Bromberg, den 15ten September 1817.

K a f a l s k i, Justizkommissar.